

Grey Scale #13

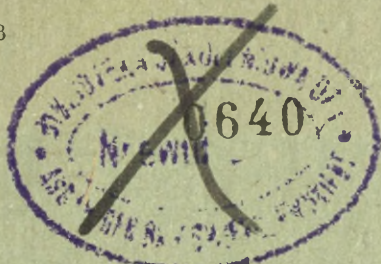
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

~~JAWNE~~

ASG wewn. 3394/78

Egz. Nr.....1

Płk dr Władysław JAKUBISIAK

SYSTEM ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO
WOJSK ARMII

Część II

ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA
MATERIAŁOWEGO, MEDYCZNEGO ORAZ KIEROWANIA
ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM PUŁKU, DYWIZJI
I ARMII W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

Skrypt

45968

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1978

Colour Chart #13

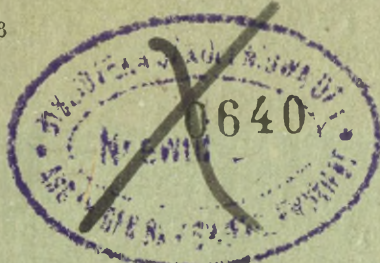

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

ASG wewn. 3394/78

Egz. Nr.....1

Płk dr Władysław JAKUBISIAK

SYSTEM ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO
WOJSK ARMII

Część II

ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA
MATERIAŁOWEGO, MEDYCZNEGO ORAZ KIEROWANIA
ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM PUŁKU, DYWIZJI
I ARMII W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

Skrypt

45968

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1978

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni K. Świerczewskiego

JAWNE

KATEDRA TACTYKI ARMIJ

Ustawa z dnia 22 stycznia 1960 roku
art. 86 ust. 2

(Dz.U. RP 12/11 poz. 95)

podpis

ASG wewn. 3394/78

Egz.Nr...

1

"ZATWIERDZAM"
SZEŃ KATEDRY TAKTYKI TYŁÓW
gen. bryg. Mieczysław CYGAN

PRZEKLASYFIKOWANO

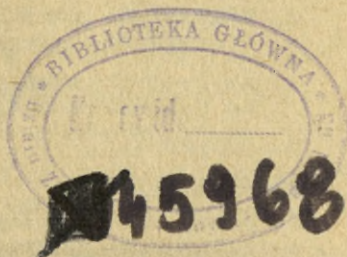
Protokół Nr 12657
Mieczysław JAKUBISIAK

SYSTEM ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO WOJSK ARMII

Część II

ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA MATERIALOWEGO,
MEDYCZNEGO ORAZ KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM
PUŁKU, DYWIZJI I ARMII W DZIAŁANIACH ZACZEPNYCH

SKRYPT

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1978 r.

SPIS TREŚCI

	str.
WSTĘP	3
I. ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA MA- TERIAŁOWEGO	6
1. Ogólne zasady /reguły/ zabezpieczenia materiałowego	6
2. Organizacja zabezpieczenia wojsk armii w rakiety	8
3. Potrzeby materiałowe wojsk armii	13
4. Źródła zaopatrzenia	20
5. Organizacja dowozu zaopatrzenia	25
II. ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA MEDYCZ- NEGO	36
1. Ogólne zasady zabezpieczenia medycznego	36
2. Straty sanitarne	38
3. Organizacja ewakuacji i pomocy medycznej	40
III. KIEROWANIE ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM	43
1. Wydzielanie i organizacja KSD w rejonie rozwinięcia	44
2. Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym w okresie organizacji działań zaczepnych	47
3. Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym w to- ku działań zaczepnych	53
ZAKOŃCZENIE.....	58
<u>ZALACZNIKI:</u>	
1. Wykaz osób funkcyjnych tyłowych organów dowodzenia pułku, dywizji i armii;	62
2. Wykaz podstawowych dokumentów kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk pułku, dywi- zji i armii.	67

WSTĘP

Zabezpieczenie materiałowe i medyczne wojsk, wyposażonych i uzbrojonych w nowoczesny sprzęt techniczny, wpływa bezpośrednio na siłę ogniową i zdolność manewrową wojsk, na kondycję fizyczną, zdrowie i życie oraz dyscyplinę i ducha bojowego żołnierzy.

Zabezpieczenie materiałowe wojsk jest to całokształt przedsięwzięć organizacyjnych i wykonawczych organów dowodzenia tyłami i jednostek zaopatrzeniowych mających na celu pełne i terminowe zaspokojenie potrzeb wojsk w zakresie środków materiałowych niezbędnych do życia i aktywnych działań bojowych. Treścią zabezpieczenia materiałowego jest zaopatrywanie, technologiczne przygotowywanie materiałów oraz ich dowóz i jeśli zachodzi potrzeba - także ewakuacja.

Zaopatrywanie wojsk jest kierowniczą działalnością służb tyłowych i szefostw /szefów/ rodzajów wojsk polegającą na: ustalaniu /obliczaniu/ potrzeb materiałowych wojsk i źródeł ich zaspokajania; utrzymywaniu normatywnych /nakazanych/ zapasów środków materiałowych i technologicznym ich przygotowywaniu; zapotrzebowywaniu środków materiałowych i transportu do ich dowozu oraz ewakuacji; prowadzeniu ewidencji materiałowej i sprawozdawczości; sprawowaniu nadzoru nad przechowywaniem, przygotowywaniem i zużywaniem środków materiałowych.

Technologiczne przygotowanie materiałów i dowóz stanowią kompleks czynności wykonawczych, należących do jednostek zaopatrzeniowych - w zakresie zabezpieczenia materiałowego.

Technologiczne przygotowanie materiałów obejmuje czynności: przyjmowanie i wydawanie środków materiałowych; konserwacja materiałów i ich ochrona przed zniszczeniem lub uszkodzeniem; układanie materiałów w komplety i zestawy oraz różnego rodzaju środki transportowe i specjalne opakowanie, np.: pojemniki, palety, kontenery; sprawdzanie głowic i rakiet oraz napełnianie ich raketowymi materiałami napędowymi /RMN/; produkcyjne przetwarzanie materiałów, jak: wypiek pieczywa, gotowanie strawy, wytwarzanie tlenu, płynów biologicznych, przywracanie materiałom wartości użytkowych przez naprawę, pranie, oczyszczanie /np. wody/, odkażanie i dezaktywację; dokumentowanie ww. czynności.

Technologiczne przygotowywanie materiałów w procesie zabezpieczenia materiałowego wojsk w polu nablera coraz większego znaczenia. Powodują to: asortymentowy rozwój zaopatrzenia do nowoczesnego sprzętu technicznego oraz trudne warunki przechowywania i dowozu materiałów na atomowym polu walki, bitwy.

Dowóz jest czynnością jednostek tyłowych szczebla zaopatrującego i zaopatrywanego polegającej na przewozie i przeładunku środków materiałowych i sprzętu. Przewóz to przemieszczanie ładunku

na środkach transportowych z miejsca załadowania do miejsca wyładowania.

Zabezpieczenie medyczne jest działaniem służby zdrowia /wspomagany przez dowódców/ w celu utrzymania możliwie najlepszego stanu zdrowia i zminimalizowania strat żołnierzy.

Zabezpieczenie medyczne osiąga się w wyniku obsługi wojsk pod względem ewakuacji i leczenia, sanitarno - higienicznym i przeciwepidemicznym.

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym - jest to organizacyjna działalność organów dowodzenia tyłami - polegająca na spełnianiu funkcji kierowania zabezpieczeniem tyłowym i dowodzenia jednostkami tyłowymi - mająca na celu zapewnienie wojskom za - bezpieczeństwa materialowego, medycznego i technicznego, a jednostkom tyłowym bezpieczeństwa i niezbędnych warunków działania.

Funkcje kierowania zabezpieczeniem tyłowym, które spełniają organa dowodzenia tyłami obejmują: podejmowanie decyzji i planowanie zabezpieczenia tyłowego wojsk, stawianie zadań jednostkom tyłowym i zadań tyłowych wojskom, organizowanie współdziałania tyłów oraz egzekwowanie ich zadań. Funkcje kierowania zabezpieczeniem tyłowym realizowane są jednocześnie z funkcjami dowodzenia jednostkami tyłowymi. Funkcje dowodzenia jednostkami tyłowymi polegają na: organizowaniu uzupełniania jednostek tyłowych ludźmi i sprzętem; utrzymaniu ich gotowości bojowej i zdolności do wykonywania zadań; organizowaniu szkolenia; dbałości o wysoki stan dyscypliny

i stan moralnopolityczny oraz warunki socjalno - bytowe.

Zabezpieczenie materiałowe i medyczne oraz kierowanie zabezpieczeniem tyłowym wojsk pułku, dywizji i armii ma opracowany teoretycznie i wdrożony system, którego organizacja i zasady w odniesieniu do działań zaczepnych zostaną przedstawione w kolejnych rozdziałach skryptu.

I. ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA MATERIAŁOWEGO

Organizacja zabezpieczenia materiałowego wojsk pułku, dywizji i armii w działaniach zaczepnych wynika głównie z obowiązujących ogólnych zasad zaopatrywania, potrzeb materiałowych wojsk, stanu posiadanych i przydzielonych środków materiałowych oraz możliwości dowozu. Te więc tylko zagadnienia, jako wybrane z treści zabezpieczenia materiałowego zostaną przedstawione w tym rozdziale.

1. Ogólne zasady /reguły/ zabezpieczenia materiałowego

Wśród zasad zabezpieczenia materiałowego występuje część zasad o charakterze ogólnym, systemowym, które odnoszą się nie tylko do działań zaczepnych oraz część zasad wynikających z założeń taktyki i sztuki operacyjnej. Wszystkie jednak zasady dotyczą rozpatrywanych szczebli organizacyjnych wojsk.

Pierwsza zasada brzmi: organizacja zabezpieczenia materiałowego wojsk musi we wszystkich zagadnieniach odpowiadać decyzji dowódcy /planowi natarcia,

operacji/. Rozwijając tę zasadę należy stwierdzić, że wielkość przydziału zaopatrzenia dla wojsk, rozdział limitu środków materiałowych, kolejność dowozu, urzutowanie zapasów w pasie działania wojsk i kierunki utrzymywania czołówek i rezerw materiałowych muszą być zgodne z decyzją dowódcy i tę decyzję zabezpieczać.

Zasadą drugą jest odpowiedzialność dowódcy szczebla nadrzędnego za przydział środków materiałowych i organizację ich dowozu do wojsk podległych. Wynika ona z zasady o charakterze ogólnym: kto stawia zadanie ma obowiązek zapewnienia warunków jego wykonania.

Zasada trzecia - przez gromadzenie środków materiałowych w wojskach przed walką oraz przez ciągły dowóz zaopatrzenia w toku walki - utrzymanie zapasów na nakazanym poziomie dla zachowania zdolności wojsk do wykonywania nowych zadań /operacji/

Czwartą zasadą jest dążenie organów odpowiedzialnych za zaopatrywanie wojsk do pełnego /pod względem ilości i jakości/ i terminowego zaspokajania potrzeb materiałowych wojsk we wszystkich sytuacjach zaistniałych w działaniach bojowych.

Zasadę piątą można sformułować następująco: przydziału środków materiałowych i ich dowozu dokonuje się na podstawie prognozy potrzeb materiałowych wojsk /planu zabezpieczenia materiałowego/ i tylko niektórych środków materiałowych /nie wpływających bezpośrednio na wynik walki/ - na podstawie zapotrzebowań oddolnych. Sygnałem wykonania dowozu

zaopatrzenia /potrzebnego lecz nie zapotrzebowanego/ przez szczebel nadrzędny jest posiadanie informacji /meldunku/ o zużyciu przez wojska zaopatrywane połowy normy zapasu ruchomego środków materiałowych.

Szóstą zasadą jest stałe utrzymywanie w tyłach 100% norm zapasów ruchomych środków materiałowych oraz określonej każdorazowo ilości rezerwy amunicji, mps i innych środków materiałowych na transporcie tyłowym w miejscach bezpiecznych i pozwalających na szybkie jej użycie.

Zasada siódma dotyczy skrytego gromadzenia środków materiałowych szczególnie rakiet, amunicji i mps.

Zasadę osmą można wyrazić w formule: kompleksowe użycie transportu do dowozu zaopatrzenia.

Dziewiątą zasadą jest odpowiedzialność szefów służb tyłowych i rodzajów wojsk każdego szczebla za zaopatrywanie materiałowe wojsk, w zakresie swojej służby /rodzaju wojsk/.

Zasada dziesiąta dotyczy przede wszystkim użytkowników zaopatrzenia, a brzmi ona następująco: wykonywać zadania bojowe z maksymalną oszczędnością środków materiałowych.

Wymienione zasady, być może nie wyczerpują zagadnienia ale próba ich sformułowania jest celowa.

2. Organizacja zabezpieczenia wojsk armii w rakiety

Wprowadzenie do wyposażenia wojsk broni ra-

kietowej spowodowało konieczność zorganizowania oddzielnego systemu zabezpieczenia wojsk rakiety-
 wych w rakiety i rakiety materiały napędowe /RMN/.
 Potrzeba nowej organizacji wynika z tego, że broń
 rakiety jest technicznie złożona, zarówno pod
 względem konstrukcyjnym jak i eksploatacyjnym, co
 wymagało wprowadzenia technicznych jednostek ra-
 kietowych i zasad zabezpieczenia znacznie odbiega-
 jących od stosowanych przy broni klasycznej.

Techniczne jednostki rakiety posiadają cią-
 głe pełną gotowość bojową. Rejony wyjściowe do dzia-
 łań zajmują jednocześnie z wojskami rakiety,
 posiadając zapasy rakiet i RMN, jak w tabeli 1.

Tabela 1

Wyszczególnienie		Typ rakiety			
		R-30	R-70	R-170	R-300
Urzutowanie ra- kiet na jedną wyrzutnię	w wojskach	1	1	1	1
	w APTBR	1	1	1	1
	Razem:	2	2	2	2
Urzutowanie RMN na każdą rakie- tę /w jn/	w wojskach	1,1	-	1,1	1,1
	w APTBR	-	-	1,1	1,1
	Razem:	1,1	-	1,1	1,1

Jednostką zaopatrującą wojska raketowe armii w gotowe rakiety /drt ZT i BROT/ jest APTBR. Jej dobowe możliwości są następujące:

a/ technologiczne: raket OT - 8-10 szt. raket T - 12-18 szt.;

b/ przewozowe/ konstrukcyjnie wyspecjalizowanym transportem/:

- gotowych raket /R-300/ - 8 szt.
- głowic do raket /R-300/ - 8 szt.
- gotowych raket /R-70/ - 24 szt.
- głowic do raket /R-70/- 18 szt.
- raketowe materiały napędowe /RMN/ do 8 raket.

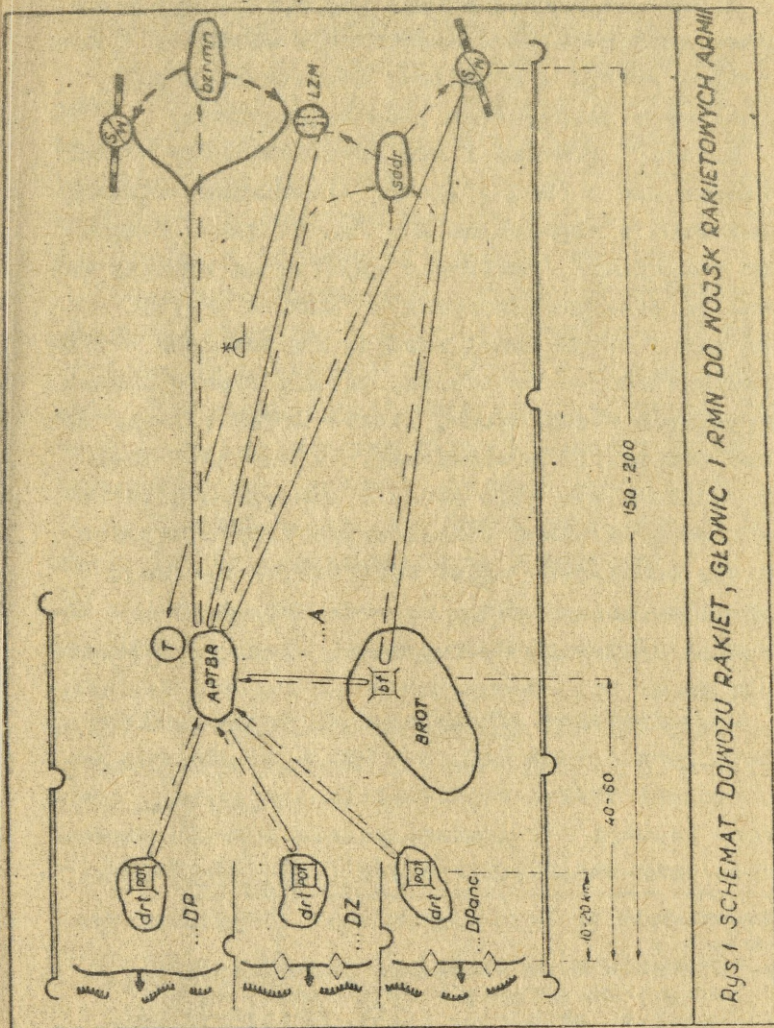
Armia na operację zaczepną może otrzymać limit 60-70 i więcej raket z ładunkiem jądrowym oraz 60-80 raket taktycznych z ładunkiem zwykłym. Wykorzystanie limitu ładunków jądrowych może być następujące:

- w zadaniu bliższym armii - 60-70%, z tego na pierwsze uderzenie - 50-70%;
- w zadaniu dalszym - 20-30%;
- w rezerwie dowódcy - 10%.

Tak dużego limitu zużycia raket nie pokrywają utrzymywane w armii zapasy. Konieczny jest więc ich dowóz w toku operacji. System dowozu raket i głowic oraz RMN przedstawia schemat - rysunek 1.

Zróżnicowanymi źródłami zaopatrywania armii w rakiety i głowice są: samodzielny dywizjon dowozu raket, stacje wyładownicze i lotniska zaopatrzenia, a w RMN-skład RMN frontu /samodzielny batalion dowozu RMN/.

Dowóz raket i głowic oraz RMN, z wymienio-

Rys. 1 SCHEMAT DOHODZU RAKIET, GŁONIC I RMN DO WOJSK RAKIETOWYCH ARMII

nych źródeł do APTBR, odbywa się specjalnym transportem samochodowym samodzielnego dywizjonu dowozu rakiet /sddr/ i batalionu zaopatrzenia RMN /bzram/ oraz transportem lotniczym frontu.

Rakiety, głowice i RMN dowożone są ze źródeł frontowych do APTBR, gdzie są sprawdzane, łączone z głowicami i napełniane RMN /napełnianie dotyczy tylko rakiet OT/. Scałone i napełnione rakiety dowożone są transportem APTBR do BROT i drt ZT. Do wojsk raketowych armii rakiety są dowożone w stanie przygotowanym do startu, jednak w przypadkach szczególnych /brak czasu, awaria APTBR i inne/ mogą być dowiezione w oddzielnych elementach transportem frontowym lub APTBR i następnie elaborowane w pododdziałach technicznych BROT i drt. Pododdziały techniczne wojsk raketowych nie mają urządzeń do montowania i sprawdzania głowic. W każdym więc wariancie dowozu muszą otrzymać głowice zmontowane i sprawdzone.

Organizatorem zabezpieczenia wojsk armii w rakiety jest służba UiE, a w RMN - służba mps armii. Podział limitu rakiet miejsca i terminy dowozu oraz rodzaje i wagomiary głowic określa dowódca oraz szef wojsk raketowych i artylerii armii.^{1/}

1/ Informacje do tego zagadnienia skryptu zaczerpnięto z:

- "Niektóre dane dotyczące organizacji wojsk, pojęć oraz norm operacyjno-taktycznych" /przyjmowane w roku szkolnym 1976/77, wyd. ASG WP w 1976 r. pod redakcją płk dr. T. Bentkowskiego;
- "Zasady zabezpieczenia wojsk lądowych w rakiety klasy z-z i RMN" skrypt wyd. ASG WP w 1975r. pod redakcją płk mgr inż. Z. Kusia.

3. Potrzeby materiałowe wojsk armii

Potrzeby materiałowe wojsk ciągle rosną w wyniku wprowadzania do ich wyposażenia nowych, coraz bardziej materiałochłonnych środków walki. Potrzeby materiałów wzrastają także z przyczyny strat powodowanych oddziaływaniem nieprzyjaciela na składy, punkty i transporty z zaopatrzeniem.

Jeśli średniodobowe potrzeby materiałowe na żołnierza wynosiły w I wojnie światowej 13 kg, a w II wojnie światowej 22 kg, to w wojnie wietnamskiej już 45 kg /po stronie amerykańskiej/. Przewiduje się, że w ewentualnej przyszłej wojnie, na terenie Europy, potrzeby te mogą wynosić około 50-60 kg w skali armii, a w skali pułk-dywizja nawet około 100 kg zaopatrzenia na żołnierza.^{2/}

Do ćwiczeń w wojskach i szkoleniach w uczelniach wojskowych zostały określone normy zużycia i potrzeby środków materiałowych armii, dywizji i pułku w działaniach zaczepnych. Liczby tych norm, wyrażonych w jednostkach kalkulacyjnych przedstawia niżej tabela nr 2.^{3/}

2/ Liczby zaczerpnięto z Zeszytu Naukowego nr 4/7/, wyd. ASG WP 1975 r., s.102.

3/ Podstawa: Vademecum tyłów operacyjnych WP, wyd. Sztab Głównego Kwat., Warszawa 1977 r./w języku rosyjskim/ oraz ZPA - Zintegrowane tyły taktyczne nr 1/50/, 1971 r.

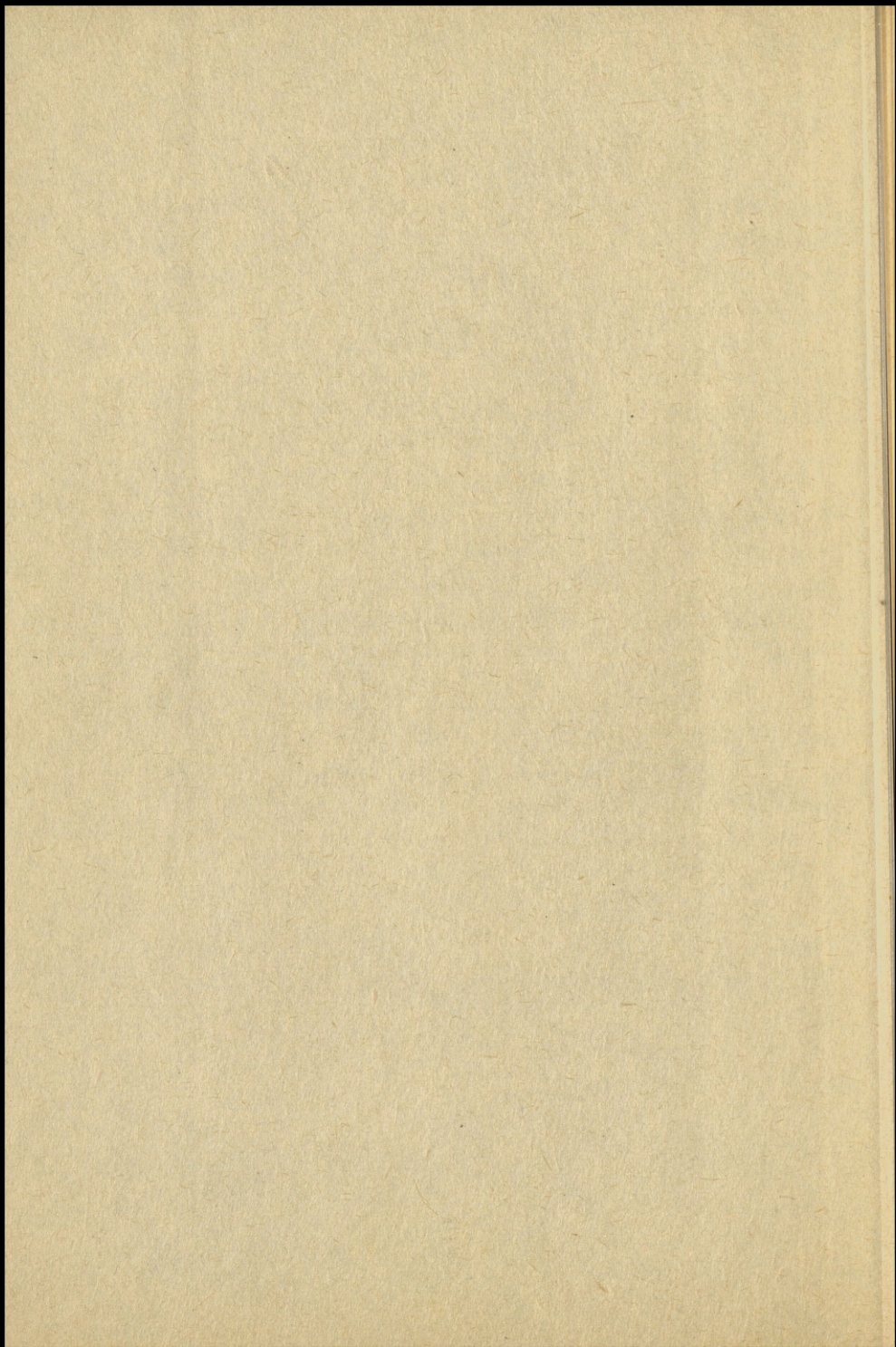

Tabela 2

Lp.	Wyszczególnienie	A m u n i c j a / 10 /			plot	MPS / jn /		Żywn. / rda /
		strzel.	art.	ozog.		benz. sam.	olej napęd.	
POTRZEBY ARMII NA OPERACJE ZACZEPNA / w armiijnych jk /:								
1.	Zużycie z BMR bez BMR	1-1,6 1,8-2	2,1-3,2 4,5-5	2,4-3,2 3,4	3,5-5,5	1,4-2,4	2,8-4	7-8
2.	Na zgromadz. zapasów w końcu operacji	1,15	1,3	1,75	2,5	2,1	3,1	13
3.	Rezerw po- trzeba bez BMR	2,15- 2,95- 3,15	3,4-4,5 5,8-6,3	4,15- 4,95 4,75- 5,75	6-8,1	3,5- 4,5	5,9-7,1	20-21
4.	Armia rozpoczyna operacje z zapasami ruchowymi	1,2	1,3	1,75	2,5	2,15	3,2	13
5.	Dowóz w toku operacji bez BMR	0,95- 1,15- 1,75- 1,95	2,1-3,2 4,1 4,5-5	3,3- 4,1 3,9- 4,9	3,5-5,6	1,4-2,4	2,7-3,9	7-8
ŚREDNIE DZIENNE ZUŻYCIĘ ŚRODKÓW MATERIAŁOWYCH W ARMII:								
6.	z BMR bez BMR	0,2 0,3	0,35 0,6	0,4 0,55	0,4 0,5	0,3 0,25	0,5 0,4	1
POTRZEBY DYWIZJI NA DZIEŃ NATARCIA / w dywizyjnych jk /:								
7.	Zużycie i dowóz	0,3 0,4	0,45 0,75	0,55 0,6	0,5 0,55	0,3 0,25	0,5 0,4	1
8.	Zapasy ruchome z którymi dywizja rozpoczyna i kończy dzień walki	1	1	1,35	2	1,75	2,5	9
POTRZEBY PUŁKU NA DZIEŃ NATARCIA / w pułkowych jk /:								
	Zużycie i dowóz	0,4 0,5	0,55 0,8	0,6 0,7	0,5 0,55	0,3 0,3	0,5 0,4	1
	Zapasy ruchome z którymi pułk rozpoczyna i kończy dzień walki	0,8	0,8	1	1,5	1,25	1,5	7

Podstawa: - potrzeby armii i dywizji wg Vademecum Gł.Kwat.WP.
- potrzeby pułku wg ZPA i/50/

Średnie dzienne zużycie środków materiałowych w tonach obrazuje zestawienie podane w tabeli nr 3.

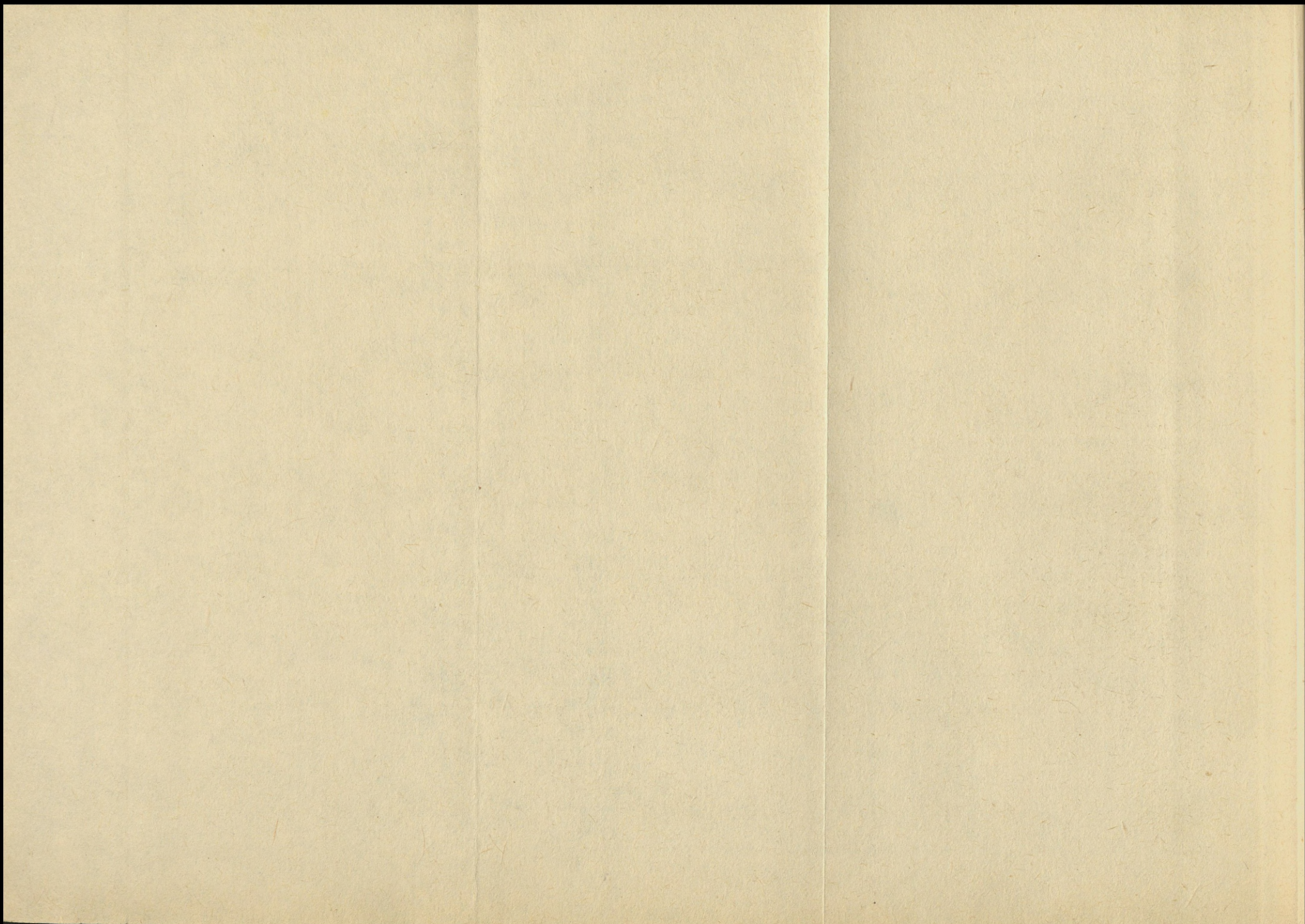

Tabela 3

Lp.	Wyszczególnienie	PK	DZ	DPano	Armia gwie DPano gwie DZ	Armia Irzy DPano gwie DZ
Z UZYSKIEM DMR						
1.	amunicja	100	250	270	1100	1350
2.	MPS	50	190	220	1290	1900
3.	żywność	3,2	12	10	75	85
4.	inne środki materiałowe	20/15	68/12%	64/12%	275/11%	270/9%
5.	Razem ton	176	310	564	2650	3000
6.	w tym: % amunicji	57	49	48	42	45
7.	% MPS	28	37	39	45	43
8.	% żywn. i innych Śr. mat.	15	13	13	13	12
9.	Stan żołnierzy	2019	11373	3958	69022	77930
10.	Ilość kg na żołnierza	87	45	53	38	38
DEZ UZYSKIA BMR						
11.	amunicja	125	370	400	1600	1800
12.	MPS	43	150	175	950	1050
13.	żywność	3,2	12	10	75	85
14.	inne środki materiałowe	20	68	75	275	320
15.	Razem ton	91	500	550	2900	3350
16.	w tym % amunicji	63	62	61	53	57
17.	% MPS	22	25	27	33	31
18.	% żywn. i innych Śr. mat.	15	13	12	12	12
19.	Ilość kg na żołnierza	95	53	74	42	43
SZKOLENIE PODROWE POTRZEBY NA KM BIEŻĄCY I KM W PASACH NATARGIA						
20.	WALNIK PODROWE POTRZEBY NA GŁĘBOKOŚĆ 10-60 km					
21.	w pasach szerokości	do 10 km	15-20	15-20	60-100	60-80
22.	Potrąbny z BMR - km, biroz.	0,15	10,6	11,9	53,2	62,5
23.	z kondukt - km	0,182	0,566	0,636	0,630	0,733
24.	Potrąbny bez BMR - km, luz.	3,5	12,5	14	60,5	70
	z touch/ - km	0,08	0,646	0,743	0,490	0,490

Z analizy liczb zawartych w tabelach 2 i 3 wynika, że zużycie amunicji w działaniach zaczepnych z użyciem BMR jest mniejsze od zużycia bez stosowania BMR o :

- w pułku - 20%
- w dywizji - 32%
- w armii - 30%

Zjawisko to wynika z tego, że ogień broni konwencjonalnej zastępuje broń jądrowa. Odwrotnie natomiast przedstawia się sprawa mps, którego zużycie w natarciu z użyciem BMR jest większe od zużycia bez stosowania BMR o:

- w pułku - 14%
- w dywizji - 27%
- w armii - 25%

Większe zużycie mps w natarciu z zastosowaniem BMR jest uzasadnione głębokimi zadaniami i dużym tempem natarcia wojsk własnych.

Warto także zwrócić uwagę na liczby zawarte w tabeli 3. pod pozycjami 6-7 i 16-17. Wymowa tych liczb jest taka, że na niższych szczeblach zużycie amunicji jest duże i w miarę wzrostu szczebli maleje, natomiast zużycie mps wzrasta. Prawdopodobnie ta wynika z tego, że na kolejnych wyższych szczeblach organizacyjnych wojsk wzrasta ilość jednostek prawie nie zużywających amunicji konwencjo-

nalnej natomiast zużywających dużo paliwa, np. jednostki tyłowe, zabezpieczenia stanowisk dowodzenia, raketowe i inne.

Średnie dzienne zużycie środków materiałowych wykazane w tabeli 2 pod pozycjami: 6, 7 i 9 należy traktować jako orientacyjne /z wyjątkiem żywności, która jest racjonowana na żołnierza i na dzień/.

Zużycie amunicji, mps i innych środków materiałowych będzie miało rozkład nierównomierny w przestrzeni i czasie. Nierównomierność zużycia środków materiałowych będzie wynikać z: rodzaju użytej broni jądrowej lub konwencjonalnej; miejscy pułku, dywizji, armii w ugrupowaniu bojowym /operacyjnym/ szczebla wyższego; kierunku natarcia wojsk; stopnia rozbudowy obrony przeciwnika i charakteru terenu w pasach natarcia wojsk oraz innych czynników.

Użycie BMR i wydajnych środków konwencjonalnych /lotniczych i raketowych szczególnie z kasetowymi ładunkami o dużej powierzchni rażenia/ zmniejsza zużycie amunicji artyleryjskiej, czołgowej i innej.

Pułki, dywizje i armie walczące w pierwszym rzucie ugrupowania bojowego /operacyjnego/ oraz jednostki rodzajów wojsk /zabezpieczające walkę pierwszego rzutu/ zużywają o wiele większą ilość środków materiałowych, szczególnie amunicji, aniżeli równorzędne jednostki znajdujące się w drugim rzucie lub odwodzie.

Również wojska pierwszego rzutu będą zużywać różne ilości środków materiałowych: większą ilość - na głównym kierunku uderzenia i mniejszą - na kierunkach pozostałych. Także większą ilość środków materiałowych będą zużywały wojska przełamujące obronę, forsujące przeszkody wodne, odpierające kontrataki i przeciwuderzenia przeciwnika aniżeli wojska, które tego rodzaju zadań nie wykonują.

Z liczb zawartych pod pozycjami 20-29 tabeli nr 3 wynika wzrost zużycia podstawowych środków materiałowych w miarę wzrastania szczebli organizacyjnych wojsk i to zarówno na km bieżący, jak i km² w pasach natarcia. Na zdobycie km² terenu pułk potrzebuje 0,3 - 0,4 tony, dywizja - 0,6-0,7 tony, a armia do 1 tony zaopatrzenia.

4. Źródła zaopatrzenia

Źródła zaopatrzenia są to składy i inne urządzenia własne, szczebla nadrzędnego oraz miejscowe i przeciwnika, w których znajdują się środki materiałowe przeznaczone do zaspokajania potrzeb materiałowych wojsk lub nadające się do wykorzystania w tym celu.

Głównym źródłem zaopatrzenia wojsk każdego szczebla są własne zapasy środków materiałowych i zapasy szczebli nadrzędnych, utrzymane w określonych ilościach w transporcie, składach polowych i stacjonarnych.

Wielkość i urzutowanie zapasów środków materiałowych określa MON PRL.

Urzutowanie zapasów środków materiałowych w armii przedstawia tabela nr 4.^{4/}

Środki materiałowe przeznaczone na utworzenie zapasów normatywnych na początek i koniec operacji armijnej / w ilościach wykazanych w tabeli 4/ oraz na pokrycie zużycia w czasie operacyjnego rozwijania wojsk i operacji są zgromadzone w czasie pokoju.

W magazynach oddziałów; ZT i garnizonowych znajdują się środki materiałowe przeznaczone nie tylko do zabezpieczenia pokojowego szkolenia lecz także do utworzenia zapasów ruchomych jednostek wojskowych w polu. Środki materiałowe stanowiące zapasy ruchome oddziałów i ZT, w czasie stałej gotowości bojowej są w zasadzie załadowane na transport samochodowy i wraz ze swoimi jednostkami wywożone do rejonów alarmowych i dalej przegrupowywane do rejonów wyjściowych wojsk do działań.

W składnicach rejonowych i centralnych, a także w magazynach gospodarki narodowej zgromadzone są środki materiałowe dla utworzenia zapasów armii i frontu oraz pokrycia pozostałych potrzeb wojsk.

Zmobilizowane jednostki transportowe oraz polowe składy armii i frontu przejmują przeznaczone

4/ Podstawa - Vademecum cytowane w odnośniku 3.

Tabela 4

Lp.	Rodzaje środków materiałowych	przy użytku.	w oddzieleniu i ZT			Razem w ZT	w skła- dach armii	nazem w armii
			w transp. pododp.	transp. oddz.	w ZT			
1	Strzelanka	0,5	-	0,3	0,2	1	0,2	1,3
2	art. i moździerza	0,3	0,2	0,3	0,2	1	0,3	1,3
3	czołgowa	1	-	0,1	0,25	1,35	0,4	1,15
4	przeciwlotnicza	1	-	0,5	0,5	2	0,5	2,5
5	rakietowa	-	0,66	-	-	1	0,3	1,3
6	ppk	1	-	0,5	0,5	2	0,2	2,2
7	Zabezpiecza dni walki					3-4	1,5	4,5-5,5
8	Benz. samoch.	1-0,25 ^Z	-	0,25	0,25	1,75	0,4	2,35
9	olej napędowy	1-0,5 ^Z	-	0,5	0,5	2,5	0,7	3,2
10	Zabezpiecza dni walki					5-6	2	7-8
11	Benz. lotnicza	1	-	0,5	-	4,5	2	6,5
12	palivo lotnicze	1	-	0,5	-	4,5	2	6,5
13	Zabezpiecza dni walki					3	1,5-2	4,5-5,5
14	żywność w rez.	1	4,5	1,5	2	9	4	13
15	Umundurowanie					5%	5%	10%
16	Materiały sanitarno.					na 30 dni na 15 dni na 80 dni 30 tys. tys. ran- nych.	na 15 dni na 30 tys. ran- nych.	

Objaśnienie: Z - zapas doradcy
Podstaw: Vademecum. Gł. kwat. WP, nr bibl. 015351

dla nich środki materiałowe w składnicach rejonowych i centralnych, w miejscach ich stałej dyslokacji skąd przewożone są do rejonu operacyjnego rozwinięcia wojsk frontu. Do tego rejonu, staraniem centralnych organów zaopatrzenia, dowożone są transportem kolejowym także środki materiałowe dla polowych składów frontu, których samochodowy transport frontu nie był w stanie podjąć.

W polowym systemie zabezpieczenia materiałowego, zapasy szczebla nadrzędnego są źródłem zaopatrzenia dla wojsk szczebli podległych. Środki materiałowe szczebla nadrzędnego przeznaczone dla wojsk szczebli podległych są zgromadzone w punktach zaopatrzenia i składach polowych, ale mogą też znajdować się w innych urządzeniach, jak: stacje i porty wylądowcze, lotniska zabezpieczenia materiałowego, składy stacjonarne i inne.

W sytuacjach, w których szczebel nadrzędny /zaopatrujący/ nie może z własnych zapasów zaspokoić potrzeb materiałowych określonej jednostki wojskowej, zachodzi potrzeba dokonania manewru środków materiałowych z innej jednostki, w tym także i sojuszniczej. Tak więc zapasy materiałowe jednej jednostki mogą stanowić źródło zaopatrzenia dla innej, sąsiedniej jednostki. O dokonania manewru materiałowego między sąsiednimi jednostkami decyduje ich wspólny przełożony.

W działaniach zaczepnych wojska będą zdobywać środki materiałowe przeciwnika. Wiele z nich, jak: paliwa, żywność, część umundurowania, materiały

sanitarne, inżynieryjne i inne mogą być użyte do zaopatrywania własnych wojsk, po uprzednim zbadaniu użyteczności, głównie z punktu widzenia bezpieczeństwa. Zdobycz wojenna zawsze stanowiła źródło zaopatrzenia dla wojsk strony zdobywającej. Źródło to należy uwzględniać /lecz nie polegać na nim/ w ewentualnej wojnie na europejskim TDW.

Wysoki stopień rozwoju ekonomicznego państw na europejskim TDW stwarza warunki do traktowania zasobów miejscowych jako poważnego źródła zaopatrzenia wojsk. Dla uzyskania wody, materiałów budowlanych i opału może to być jedyne źródło zaopatrywania wojsk wszystkich szczebli. Ponadto z zasobów miejscowych mogą być wykorzystane wszystkie środki materiałowe, z wyjątkiem zaopatrzenia o charakterze specjalnie wojskowym. Organizatorem wykorzystania zasobów miejscowych są tyłowe organa dowodzenia szczebli operacyjnych.

Zaspokojenie potrzeb materiałowych wojsk w działaniach zaczepnych wymaga wykorzystania wszelkich dostępnych źródeł zaopatrzenia. Oprócz podstawowych źródeł także i takich /choć mniej obfitych/ jak odzysk materiałów w wyniku zbiórki porzuconego zaopatrzenia w pasach działania wojsk, odbioru zbędnego zaopatrzenia od ewakuowanych porażonych, demontażu zniszczonego sprzętu dla uzyskania części naprawy oporządzenia i remontu sprzętu technicznego, przetrwania własnego, krwiodawstwa wśród własnych żołnierzy itp.

5. Organizacja dowozu zaopatrzenia

Dowóz zaopatrzenia jest najważniejszą czynnością zabezpieczenia materiałowego, a nawet najważniejszą funkcją tyłów każdego szczebla organizacyjnego wojsk.

Dowóz zaopatrzenia, jako funkcja tyłów ma stronę organizacyjną i wykonawczą. Organizatorem/decydującym/dowozu jest kwatermistrz przy udziale szefów służb tyłowych i rodzajów wojsk, a ponadto od armii wzwyż także przy udziale sztabu kwatermistrzostwa i służby komunikacji wojskowej.

Kwatermistrz w swojej decyzji określa wielkość przydziału zaopatrzenia należącego do służb mu podległych oraz kolejność i terminy, a także czyj i jaki użyć do tego transport.

Szefowie służb tyłowych i rodzajów wojsk przygotowują dyspozycje dla swoich składów w formie zleceń i rozdzielników oraz składają do kwatermistrza zapotrzebowania na transport.

Sztab kwatermistrzostwa i służba komunikacji wojskowej opracowują plany dowozu i stawiają zadania przewozowe jednostkom transportowym oraz zabezpieczają dowóz pod względem drogowym.

Organizatorzy dowozu kierują się zasadami zabezpieczenia materiałowego wymienionymi w punkcie II.1. oraz biorą za podstawę decyzję dowódcy i ustalenia szczebla nadrzędnego.

Wykonawcami dowozu są składy szczebla zaopatrującego i jednostki transportowe /na szczeblach taktycznych plutony, kompanie i bataliony zaopatrzenia/

oraz jednostki będące "adresatami" /odbiorcami/ dowozonego zaopatrzenia i jednostki zabezpieczające dowóz.

Rola składów polega na skompletowaniu i załadunku środków materiałowych na przydzielony do tego transport zgodnie ze zleceniami lub rozdzielnikami materiałowymi właściwych szefów służb oraz na prowadzeniu dokumentów ewidencyjnych i rozliczeniowych.

Jednostki transportowe zgodnie z otrzymanymi zadaniami przewozowymi wykonują przewóz i ewakuację /w drodze powrotnej/ do wskazanych jednostek, w nakazanym terminie i po określonej drodze, po czym grupują transport w określonym miejscu, otwierając jego gotowość do wykonywania innych zadań. W działaniach zaczepnych dowóz środków materiałowych bardzo często łączy się z przegrupowaniem pododdziałów zaopatrzenia i baz materiałowych, dlatego miejsce powrotu transportu po dowozie będzie zwykle nowe.

Przeładunki zaopatrzenia zapewniają swoimi siłami odbiorcy, gdy dowóz dokonywany jest transportem szczebla wyższego oraz wydający zaopatrzenie/ szef RBF, RBA, dowódca batalionu i kompanii zaopatrzenia, jeżeli po środki materiałowe przybył transport szczebli niższych. Do przeładunku zaopatrzenia z wagonów kolejowych na stacjach wyładowniczych na samochody oddziałów, ZT i armii-front nie zapewnia siły roboczej, o którą musi zadbać odbiorca. Do przeładunku cystern kolejowych front zwykle przydziela grupy tankowania.

Sprawność ruchu kolumn przewozowych na drogach frontowych i armijnych zabezpiecza służba komunikacji wojskowej, a na drogach szczebli taktycznych - wojska inżynieryjne /stan nawierzchni dróg/ i szefowie sztabów /regulacja ruchu/.

W początkowym okresie wojny oddziały i ZT otrzymują zadanie bojowe w rejonie wyjściowym do natarcia, a armia na podejściu wojsk do rejonu wyjściowego do operacji. Od momentu otrzymania zadania bojowego do czasu wejścia wojsk do walki /bitwy/ trwa okres organizacji działań, a następnie okres walki. Rozpatrzmy w dalszym ciągu ważniejsze zagadnienia organizacji dowozu w tych dwóch okresach.

a/ Dowóz w okresie organizacji

Dowóz środków materiałowych do oddziałów i ZT w rejonie wyjściowym do pierwszego dnia natarcia, w pierwszej operacji armijnej, odbywa się wyłącznie transportem wojsk, bowiem transport tyłowy armii może być w tym czasie jeszcze w trakcie przegrupowania. Zużyta w trakcie przegrupowania/ z kraju do rejonu wyjściowego/ amunicja przeciwlotnicza i mps pokrywane są z zapasów utrzymywanych w transporcie oddziałów i ZT, a następnie odtwarzane ze stacji wyładowniczych i składów stacjonarnych zorganizowanych dla wojsk armii przez Sztab Generalny i COZ WP.

Okres postoju oddziałów i ZT w rejonach wyjściowych może trwać kilka godzin, dlatego uzupełnianie zapasów należy dokonywać w pierwszej kolejności

dla pododdziałów i oddziałów przewidzianych do walki w pierwszym rzucie oraz dla jednostek rodzajów wojsk zabezpieczających wejście wojsk do walki /bitwy/.

Wejście wojsk do walki /bitwy/ musi być poprzedzone ogniowym przygotowaniem natarcia /OPN/, w tym artyleryjskim przygotowaniem i wsparciem ataku.

W artyleryjskim przygotowaniu i wsparciu ataku na kierunkach przełamania rubieży zawczasu przygotowanej obrony przeciwnika, bierze udział prawie cała artyleria oddziałów i ZT/zmechanizowanych i pancernych/ oraz jednostki artyleryjskie armii i frontu, wykonując artyleryjskie przygotowanie ataku /APA/ i wsparcie ataku. Artyleryjskie przygotowanie i wsparcie ataku/dla przełamania przygotowanej rubieży obrony/ artyleria dokonuje z tych samych stanowisk ogniowych. Zużycie amunicji w tym celu /bez użycia BMR/, a więc i zgromadzenie jej na SO artylerii, może być następujące /w armijnych jo/:^{5/} na APA - 0,8 - 1,2 i wsparcie ataku 0,4-0,6; razem trzeba złożyć na SO artylerii 1,2-1,8 jo czyli 1-1,5 samochodu pocisków na jedno działo. Wyczerpuje to cały zapas amunicji artyleryjskiej oddziałów, ZT i armii /1,3 jo/, a ponadto - przy maksymalnym zużyciu - 0,5 jo front powinien dostarczyć ze swoich zapasów. Wykorzystanie amunicji artyleryjskiej oddziałów i ZT podczas APA i wsparcia ataku jest

5/ Podręcznik pt.: "Rakietnyje wojska i artyleria w boju i operacji", wyd.Akademia im.Frunze, 1975 r.

niewłaściwe bowiem pozbawia jednostki artylerii możliwości wykonywania zadań ogniowych/ z powodu braku amunicji/ w toku natarcia, aż do czasu jej dowozu. Najlepszym więc i zasadniczym wariantem dowozu amunicji artyleryjskiej na APA jest wydzielenie jej z zapasów armijnych i frontowych wraz z transportem samochodowym oraz przesuwanie tuż za wojskami w gotowości do złożenia na SO artylerii.

Rubież zawczasu zorganizowanej obrony przeciwnika może znajdować się na głębokości 20-50 i więcej kilometrów od granicy państwowej. Fakt ten stwarza możliwość dowiezienia amunicji artyleryjskiej transportem kolejowym do stacji wyładowniczych na sojuszniczym terenie rozmieszczonych w pobliżu granicy państwowej. Od stacji wyładowniczych do SO artylerii amunicję przewozi się wtedy transportem samochodowym wojsk, armii i frontu.

Gromadzenie tak dużej ilości amunicji jest bardzo trudnym zadaniem, tym bardziej, że musi być wykonane w krótkim czasie i pod maską nocy.

Przy organizowaniu gromadzenia amunicji artyleryjskiej na SO do przełamania zorganizowanej obrony nieprzyjaciela udział biorą:

Szefowie wojsk raketowych i artylerii ZT
i armii, którzy powinni:

- określić SO grup artylerii oraz wielkość i rodzaj gromadzonej tam amunicji;
- zorganizować doprowadzenie kolumn samochodowych z amunicją do miejsca rozładunku i zapewnić do tego siłę roboczą;

- zapewnić ochronę amunicji na SO do czasu zajęcia ich przez jednostki artylerii /jeżeli amunicja jest gromadzona na SO nie zajętych jeszcze przez artylerię/.

Służba U i E wszystkich szczebli ma obowiązek:

- dokonać podziału posiadanej i przydzielonej w tym celu amunicji zgodnie z wytycznymi szefów WR1A;
- nadzorować terminowe wysłanie amunicji ze składów i złożenie jej na SO artylerii;
- odtworzyć zapasy amunicji w opróżnionym transporcie ze wskazanego źródła.

Kwatermistrze oddziałów, ZT i armii odpowiadają za:

- zapewnienie transportu, zorganizowanie i wykonanie dowozu amunicji na SO artylerii w nakazanych przez dowódcę terminie;
- zapewnienie siły roboczej do załadowania samochodów amunicją na stacjach wyładowniczych, jeśli amunicję na APA front dostarczył transportem kolejowym;
- przydział ludzi do rozładunku amunicji na SO artylerii, jeśli na ku temu możliwości.

Inne sprawy związane z APA i wsparciem ataku oraz gromadzeniem amunicji na SO artylerii określa dowódca i sztab armii.

Przedstawione zasady i sposoby dowozu dotyczą okresu organizacji pierwszej operacji zaczepnej armii wchodzącej w skład pierwszego rzutu frontu.

Okres ten ma tę właściwość, że połowe składki armii i frontu są w trakcie przegrupowania z kraju. Nie funkcjonuje więc jeszcze armijny i frontowy, połowy system dowozu. Natomiast w okresie organizacji kolejnej operacji zaczepnej armii i pierwszej operacji zaczepnej armii wchodzącej do bitwy z drugiego rzutu frontu będzie wdrożony połowy system zaopatrzenia wojsk operacyjnych. W tych warunkach dowóz środków materiałowych, dla przygotowania wojsk do bitwy, będzie przebiegał według zasad i sposobów właściwych dla toku operacji.

b/ Dowóz w toku walki i operacji

Dowóz zaopatrzenia przebiega wg schematu podanego na rysunku nr 2.

W przedstawionym schemacie wyrażona jest idea systemu. Sprzężenia między składkami i punktami zaopatrzenia wyrażają ogniowowy dowóz przy użyciu transportu samochodowego wyższych i niższych szczebli organizacyjnych wojsk armii. Amunicję i mps, jeśli pozwala i wymaga tego sytuacja, dowozi się w celowo wydłużonych ogniwach, unikając w ten sposób zbędnych przeładunków w pośrednich /kolejnych/ punktach /składach/ zaopatrzenia. Celowo wydłużone ogniwa dowozu wyrażono na schemacie sprzężeniami rozwidlenymi.

W toku walki i operacji najpierw należy dowozić środki materiałowe do wojsk, od działania których zależy powodzenie w realizacji zadań. Będą to wojska uzyskujące największe powodzenie oraz skazujące

zamiar przeciwnika na niepowodzenie, np. odpierające kontrataki i przeciwuderzenia.

Dla dowozu zaopatrzenia do tych wojsk w pierwszej kolejności może być użyty transport powietrzny frontu. W tym celu na froncie przygotowuje się lotniska zabezpieczenia materiałowego. Przy dowozie zaopatrzenia transportem powietrznym rola tyłowych organów dowodzenia armii sprowadza się do zapotrzebowania i organizacji przyjęcia zaopatrzenia. Strona organizacyjna dowozu przypada tyłowym organom dowodzenia frontu i dowództwu armii lotniczej. Na zakończenie organizacji dowozu w toku walki i operacji celowo jest podjąć próbę określenia częstotliwości dowozu zaopatrzenia. Przy tym należy zdać sobie sprawę, że w armii, dywizjach i pułkach występują pojedyncze rodzaje składów, a każdy z nich ma do bezpośredniego zaopatrzenia następującą ilość większych lub mniejszych jednostek:

- w armii - ponad 50, w tym około 30 tyłowych oddziałów gospodarczych;
- w dywizji- 20, w tym 3 tyłowe oddziały gospodarcze;
- w pułku - 15, w tym 3 pododdziały tyłowe.

Przy założeniu, że każdy skład rozpatrywanych szczebli w ciągu doby około 12 godzin nie będzie pracował z powodu przegrupowania, odpoczynku itp., to na efektywną pracę pozostaje również 12 godzin /720 minut/. Przy kalkulacji założono, że w czasie 12 godzin pracy składów będą one także przyjmować środki materiałowe z transportu szczebla nadrzędnego, oraz

- że czas ten będzie skracany przez przerywanie pracy w czasie ogłaszanych alarmów i inne nieprzewidywalne czynności.

Biorąc za podstawę wyżej wymienione założenie, stan zapasów środków materiałowych i przewidywane zużycie - częstotliwość dowozu środków masowego zużycia może być następująca: /patrz tabela 5./

Objaśnienie: częstotliwość dowozu amunicji została w niektórych rodzajach wyrażona parą liczb, np. 1-2 razy na dobę. Oznacza to: 1 raz, w walce z użyciem BMR i 2 razy bez użycia BMR. Jeżeli częstotliwość zużycia amunicji wyrażono jedną liczbą to odnosi się ona do walki z BMR i bez BMR.

Z przeglądu danych zawartych w wymienionym zestawieniu można wyprowadzić prawidłowości:

- pierwsza - wraz ze sníżaniem się szczebli organizacyjnych wojsk wzrasta częstotliwość dowozu zaopatrzenia;
- druga - polowe składy na coraz niższych szczeblach dysponują większą ilością czasu na wydanie zaopatrzenia dla jednej jednostki. Średnie czasy dla składów amunicji, mps i żywności w natarciu wynoszą: w armii około 40 minut, w dywizji około 70 minut i pułku około 80 minut;

Tablica 5

<p>art. rakietowej i PPK 1-2 razy/dobę, pozostałej 1 raz/dobę dia: 4-5 dywizji, 8 jedn. art. pułku art. plot.</p>	<p>artylerijskiej 3-3 razy/dobę, czołowej 2 razy/dobę, strzelcekiej 1-2 razy/dobę, pozostałej 1 raz/dobę. dia: 4 pa i pes, ps, dpppane, brop, paplob.</p>	<p>Razem dla 10-11 jednostek. Pierwszy dowóz - po wyk. zadania bliźszego ZT. Drugi dowóz w końcu dnia walki ZT. PPA na wydanie aw. jednej jednostce dysponuje czasem: - jeżeli jeden dowóz/dobę - 65' - jeżeli dwa dowozy/dobę - 35'. Transport wykoną pracę 120+130 = 250 km/dobę.</p>	<p>artyler. 3-4 i więcej razy/dobę, czołowej 3 razy/dobę, strzelcekiej 1 ppb 1-2 razy/dobę, dia: 4 batalionów bat. bb, bat. pppane, bat. plot, krogpp.</p>	<p>Razem dla 3 pododdziałów. Pierwszy, drugi i trzeci dowóz - jak w dywizji. PSA dla jednego pododdziału dysponuje czasem: 90 lub 45 lub 20'. Transport wykoną pracę: 40+50+80 = 150 km/dobę.</p>	<p>Razem dla 8 jednostek, Pierwszy dowóz - po wyk. zad. bliźszego dyw. Drugi dowóz - po wyk. zadania dalszego. Trzeci dowóz - w końcu dnia walki. PSA dla jednej jednostki dysponuje czasem: - jeżeli jeden dowóz - 90' - jeżeli dwa dowozy - 45'. Transport wykoną pracę 50+80 + 70 = 150 km/dobę.</p>	<p>Jednostki nie wymienione zużywają amunicji bardzo mało. 1-2 razy na 2 doby dla każdej jednostki. LS MPS dla każdej jednostki dysponuje czasem: - jeżeli jeden dowóz na dobę, dla 20 jednostek - 80' - jeżeli dla 10 jednostek to około 70'. Transport wykoną pracę około 100 km/dobę.</p>	<p>1. raz na dobę dla każdego pododdziału /15'. PS MPS dla jednego pododdziału dysponuje czasem około 50'. Transport wykoną pracę około 80km/dobę.</p>
<p>1 raz na 2-3 dni dla 50 jednostek po 2-3 rdz. PSZ dla każdej jednostki dysponuje czasem: - jeżeli dowóz co 2 dni dla 25 jednostek - 30' - jeżeli co 3 dni dla 17 jednostek - 10 minut</p>	<p>Dowóz MPS zwykle w końcu dnia walki 1 raz na 2-3 dni dla 10 jednostek każdego dnia. LSZ dysponuje czasem około 70' na jednostkę.</p>	<p>1 raz na 2 doby dla każdej jednostki. LS MPS dla każdej jednostki dysponuje czasem: - jeżeli jeden dowóz na dobę, dla 20 jednostek - 80' - jeżeli dla 10 jednostek to około 70'. Transport wykoną pracę około 100 km/dobę.</p>	<p>1 raz na dwa dni dla 7 i 8 pododdziałów. PSZ dysponuje czasem około 100' na pododdział.</p>				

- trzecia - transport dowożący amunicję, mps i żywność wykonuje mniejszą pracę na co raz niższych szczeblach organizacyjnych wojsk. Średni wysiłek transportu na dobę natarcia wynosi w armii około 180 km, w dywizji około 130 km i w pułku około 100 km.

II. ORGANIZACJA I ZASADY ZABEZPIECZENIA MEDYCZNEGO

Z wymienionych we wstępie przedsięwzięć zabezpieczenia medycznego, w rozdziale tym zostaną rozpatrzone przedsięwzięcia najważniejsze, tj. organizacja ewakuacji i leczenia w armii ogólnowojskowej prowadzącej operację zaczepną.

Organizacja ewakuacji i leczenia w pułku, dywizji i armii w działaniach zaczepnych wynika z ogólnych zasad zabezpieczenia medycznego, przewidzianych strat, stanu posiadanych i przydzielonych sił i środków medycznych oraz ich możliwości leczniczych i ewakuacyjnych.

1. Ogólne zasady zabezpieczenia medycznego

Zasady zabezpieczenia medycznego mają charakter ogólny i odnoszą się do wszystkich szczebli organizacyjnych wojsk oraz różnych działań bojowych.

Pierwsza zasada zobowiązuje jednostki i urządzenia medyczne do udzielania pomocy porażonym i chorym bez względu na ich przydział służbowy. Każda jednostka wojskowa posiada swoje urządzenia medyczne, jednakże nie zawsze są one usytuowane najbliższej w stosunku do swoich żołnierzy, którzy wykonują

żądania w szerokich pasach natarcia wojsk pancernych i zmechanizowanych, np. artylerzyści, saperzy, łącznościowcy, technicy, kierownicy samochodów itp. Wymieszanie wojsk różnych rodzajów w walce i operacji nadaje tej zasadzie walor konieczności.

Zasada druga polega na etapowym udzielaniu pomocy medycznej o wzrastającym zakresie na kolejnych szczeblach organizacyjnych wojsk. Zgodnie z tą zasadą porażeni i chorzy otrzymują pierwszą pomoc w pododdziałach, w bpm - pomoc przedlekarską, w PPM - pomoc lekarską, w DPM /bm lub mbw/ - pomoc kwalifikowaną wg wskazań życiowych i wreszcie leczenie specjalistyczne - w szpitalach baz szpitalnych frontu lub szpitalach stacjonarnych wojskowych, a nawet cywilnych.

Trzecia zasada dotyczy ewakuacji, która w zdecydowanej większości jest prowadzona "do siebie". Zgodnie z tą zasadą każdy wyższy szczebel jest zobowiązany do odbierania i wywożenia porażonych i chorych własnym transportem z punktów medycznych podległych jednostek wojskowych.

Czwarta zasada wyraża dążność do skracania czasu od momentu porażenia /zranienia/ żołnierza do momentu udzielenia mu specjalistycznej pomocy. Zasadę tę realizuje się przez zastosowanie różnych sposobów organizacyjno-taktycznych, jak: możliwie maksymalne przybliżania odpowiednich urządzeń medycznych do rubieży walki lub rejonów masowych porażen, użycie do ewakuacji porażonych transportu powietrznego, pomijanie niektórych etapów ewakuacji, wzmac-

nianie urządzeń medycznych niższych szczebli wykwalifikowanym personelem lekarskim, przyjmowanie porażonych na miejscu od punktów medycznych szczebla niższego przez jednostki medyczne wyższego rzędu itp.

Zasada piąta zobowiązuje do utrzymania sił i środków medycznych w ciągłej gotowości do wykonywania zadań oraz utrzymywania odwodów.

2. Straty sanitarne

Straty sanitarne żołnierzy są częścią strat ogólnych. Do strat sanitarnych należą porażeni i chorzy żołnierze, którzy wymagają pomocy medycznej lub leczenia.

Wielkość, struktura i rozkład strat sanitarnych stanowią główny czynnik rzutujący na organizację zabezpieczenia medycznego wojsk w walce i operacji.

Armia ogólnowojskowa może ponieść straty w operacji zaczepnej prowadzonej z użyciem BMR - 27 - 44% i bez użycia BMR 6-9% składu osobowego. Front odpowiednio 30-40% i 12-14%.

Średnie dobowe straty sanitarne armii, dywizji i pułku przedstawia tabela nr 6.

Struktura strat sanitarnych/w działaniach z BMR/ w aspekcie stopnia porażenia przedstawiać się może następująco: ciężko porażeni około 60% i lekko porażeni około 40%.

Rozkład strat sanitarnych będzie nierównomierny w czasie i przestrzeni.

Największe straty sanitarne ponoszą wojska od pierwszego uderzenia jądrowego przeciwnika, w dniu

Tabela 9

Lp	Jednostki organizacyjne	Konwencjonalnej	Od broni / struktura strat / masowego rażenia jądrowej chem. i biologic.	chorsy	Działania z IMR	liczeń za dotychczasowe działania bez IMR
1. procentach:						
1.	Armia	1,1-1,3	4,2-5	0,1	6,2-7,4	1,1-1,3
2.	Dywizja	2-5	10-10	0,08-0,1	15-26	2-5
3.	Pułk	3-12	15-25	0,05-0,1	20-40	8-12
2. liczbach naturalnych:						
4.	Armia / stan armii	75000/			4840-5770	860-1000
5.	Dywizja / stan dywizji	11373			1700-2350	230-576
6.	Pułk / stan pułku	2019/			400-800	160-240

Podstawa: Vadenscum G1.Kwat.WP i etaty ćwiczebne na 1976/77 r.

- x/ W warunkach stosowania przez nieprzyjaciela broni konwencjonalnej o bardzo dużej sile rażenia, zawarte w tej rubryce liczby strat sanitarnych należy powiększyć:
- w pułku i dywizji o 50%
 - w armii o 100%.

przełamania zawczasu zorganizowanej obrony nieprzyjaciela, na kierunkach głównego uderzenia, forsowania dużych przeszkód wodnych, odpierania kontrataków i przeciwwuderzeń.

3. Organizacja ewakuacji i pomocy medycznej

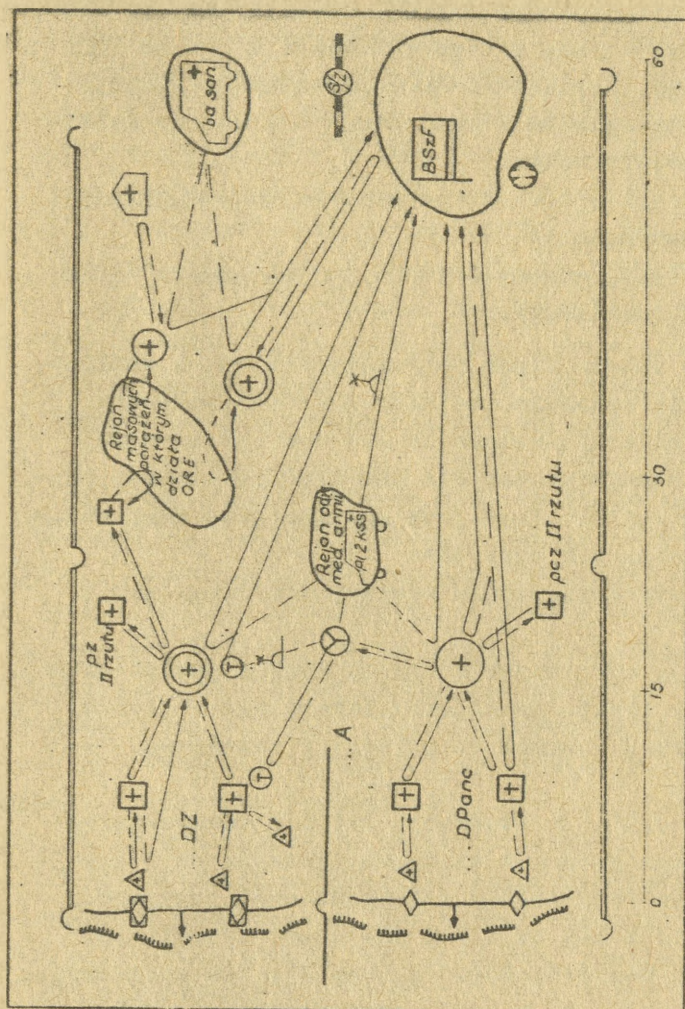
Schemat ewakuacji medycznej w armii przedstawia rysunek 3.

Schemat ten obrazuje etapy pomocy medycznej połączone sprzężeniami wyrażającymi ewakuację transportem samochodowym i powietrznym.

Udzielanie pomocy medycznej wszystkim rannym i chorym w operacji zaczepnej prowadzonej bez użycia BMR nie stwarza problemu. O wiele trudniej przedstawia się sprawa ewakuacji i pomocy medycznej w działaniach zaczepnych z użyciem BMR. Spróbujmy przeanalizować ten problem w pułku, dywizji i armii.

Maksymalne straty pułku mogą wynosić 400-800 porażonych, a możliwości komp.medycznej w czasie doby wynoszą:

- ewakuacja z bpm i ognisk masowych strat do PPM - około 160 porażonych /40 porażonych x 4 rejsy/.
- udzielanie pomocy ograniczonej do zakresu wskazań życiowych - 150-180 porażonym. Bilans wymienionych liczb wskazuje, że 250 - 600 porażonych pułku musi być ewakuowanych z ognisk masowych strat do DPM / z pominięciem PPM/ transportem sanitarnym dywizji i transportem ogólnego przeznaczenia pułku albo też transportem grupy ratunkowo-ewakuacyjnej, w której składzie będą działać również pododdziały medyczne.

Rys. 3. SCHEMAT ORGANIZACJI EWAKUACJI MEDYCZNEJ W ARMII

Maksymalne straty dywizji określiliśmy na 1700 - 2950 porażonych, z tego ewakuacji z PPM do DPM podlega 95%, czyli 1600-2800 porażonych. Dywizja, mając organiczny bm i wzmocniona 1-2 mbw ma możliwości w czasie doby:

- w ewakuacji - 600-900 porażonych /100x2 lub 3 batal. x 3 rejsy/dobę;
- w udzielaniu pomocy - 1000-1500 porażonym /500x 2 lub 3 bataliony/.

Także bilans liczb dotyczących strat i możliwości dywizji wskazuje, że siły i środki medyczne nie zabezpieczają ewakuacji 1-2 tys. porażonych oraz udzielenia pomocy dla 600-1300 porażonych. Rozwiązanie tego problemu jest możliwe przy zastosowaniu następujących sposobów:

- dodatkowym wzmocnieniu dywizji armijnymi mbw i OZMA;
- ewakuację porażonych z PPM do BSzF z pominięciem DPM przy użyciu transportu lotniczego - frontu, sanitarnego - armii i ogólnego przeznaczenia - dywizji;
- wykorzystanie do ewakuacji sił i środków medycznych działających w składzie dywizyjnych i armijnych grup /oddziałów/ ratunkowo-ewakuacyjnych.

Armia posiada 4-5 bm i 7-8 mbw każdy o zdolności udzielania kwalifikowanej pomocy dla 500 porażonych. Przy założeniu, że każdy z tych batalionów dobę pracuje, a w dobie następczej odtwarza zdolność do wykonywania nowych zadań - możliwości bm i mbw w każdej

dobie wyniosą 2750-3250. Ponadto możliwości kompanii i plutonów medycznych brygad, pułków i samodzielnych batalionów armijnych wynoszą około 1750. Razem możliwości udzielania pomocy siłami i środkami armii wynoszą 4,5 - 5 tys. przy maksymalnych stratach sanitarnych 4840-5770 na dobę. Bilans potrzeb i zdolności armii do udzielenia pomocy wypada więc korzystniej aniżeli w dywizji i pułku. Jednak i tu potrzebny jest przydział /ze szczebla frontu/ mbw lub rozwinięcia na rubieży DPM albo w pobliżu rejonów masowych porażen - szpitali frontowych spełniających rolę pierwszego etapu kwalifikowanej pomocy.

Armia mająca dwie kss ma możliwości ewakuacyjne w ciągu doby około 5 tys. porażonych /w dwóch rejsach/. Do ewakuacji z DPM do BSzF pozostaje każdego dnia 4240-5100 porażonych /spośród porażonych ewakuowanych do DPM 240-290 powróci do oddziałów i 360 przejmą grupy hospitalizacyjne na okres 3-5 dni/. Tak więc w ogniwie DPM - BSzF potrzeby bilansują się z możliwościami ewakuacyjnymi armii, bez uwzględnienia transportu lotniczego i ogólnego przeznaczenia, który możliwości te zwiększy. Ponadto należy wiedzieć, że front posiada batalion samochodów sanitarnych o jednorazowej możliwości ewakuacyjnej 1800 porażonych i może także okazywać armiom pomoc w zakresie ewakuacji.

III. KIEROWANIE ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM

Istotę dowodzenia tyłami i kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk zawiera wstęp do skryptu.

W treści tego rozdziału przedstawione zostaną sprawy dotyczące organizacji KSD i metodyki kierowania zabezpieczeniem tyłowym armii, dywizji i pułku z wyodrębnieniem okresu organizacji oraz okresu natarcia /operacji zaczepnej/.

1. Wydzielenie i organizacja KSD w rejonie rozwinięcia

W treści skryptu nt.: "Ogólne zasady organizacji tyłów, armii, dywizji i pułku w działaniach zaczepnych" przedstawiono strukturę organizacyjną, przeznaczenie i zadania tyłowych organów dowodzenia rozpatrywanych szczebli organizacyjnych oraz zasady ich rozmieszczania i przesuwania w pasach natarcia pułku, dywizji i armii. W uzupełnieniu wymienionej treści przedstawia się zasady wydzielenia KSD i charakterystykę organizacji KSD w rejonie rozwinięcia oraz w załączniku 1 - wykaz osób funkcyjnych tyłowych organów dowodzenia pułku, dywizji i armii. Tyłowe organa dowodzenia oddziałów, ZT i armii w czasie pokoju są w stanie stałej gotowości bojowej. W stałej i pełnej gotowości znajdują się również pododdziały łączności i zabezpieczenia KSD wszystkich szczebli organizacyjnych wojsk lądowych. KSD oddziałów i ZT wychodzą z garnizonów do rejonów alarmowych wraz z wojskami i przegrupowują się do rejonów wyjściowych do działań na czele jednej z kolumn własnych jednostek tyłowych.

KSD armii osłaga rejon alarmowy jednocześnie z SD armii i następnie wraz z nimi przegrupowuje się

do rejonu wyjściowego armii do operacji. W rejonie alarmowym tyłowe organa dowodzenia armii łączą się z kompanią łączności i batalionem zabezpieczenia KSD, tworząc kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia armii. W rejonie alarmowym z KSD armii lub bezpośrednio w garnizonowej siedzibie dowództwa OW wydziela się grupę operacyjną tyłów /GOT/, która wraz z WSD armii przegrupowuje się na szybkich środkach transportowych do rejonu wyjściowego armii do operacji. WSD - na czele z dowódcą armii oraz GOT z kwatermistrzem, szefem służb technicznych, wybranymi oficerami sztabu i służb tyłowych - organizują operację i jej zabezpieczenie. Dzięki wysunięciu do rejonu wyjściowego części dowództwa i tyłowych organów dowodzenia armii - ZT, jednostki rodzajów wojsk i tyłów mogą otrzymywać zadania bojowe i tyłowe natychmiast po zajęciu rejonów wyjściowych lub nawet w marszu, na podejściu do nakazanych rejonów.

Po przybyciu KSD armii do rejonu wyjściowego kwatermistrz, szef służb technicznych i oficerowie nie wchodzący na stałe do GOT przy SD - dołączają do KSD, które jest ich stałym miejscem pracy.

Przedstawione właściwości wydzielania KSD armii z dowództwa OW i przegrupowania do rejonu wyjściowego dotyczą niepowtarzalnego okresu wojny, tj. okresu operacyjnego rozwijania wojsk i tyłów do pierwszej operacji.

W działaniach bojowych, w toku operacji KSD wszystkich szczebli dowodzenia funkcjonują wg regu-

laminowych zasad. KSD oddziału i ZT związane jest z drugim rzutem własnych tyłów, razem z nimi się rozmieszcza i przesuwa w toku działań. KSD armii natomiast związane jest z SD armii, w pobliżu SD się rozwija i wraz z nim przesuwa.

KSD jest organizacyjno-technicznym urządzeniem z którego tyłowe organa dowodzenia kierują zabezpieczeniem tyłowym wojsk i dowodzą jednostkami tyłowymi. KSD jest miejscem pracy tyłowych organów dowodzenia i komórek administracyjnych danego szczebla tj. sądu i prokuratury /od dywizji wzwyż/ organów kadrowych, organizacyjno-ewidencyjnych i uzupełnień oraz części organów partyjno-politycznych.

W rejonie rozwinięcia KSD można wyodrębnić następujące sektory /rejon/: sektor rozwinięcia tyłowych organów dowodzenia w tym organów pionu kwatermistrzowskiego i technicznego; sektor węzła łączności; sektor organów administracyjnych i politycznych; sektor jednostek zabezpieczenia KSD i sektor grupy nadajników średniej mocy wyniesionych na pewną odległość od ścisłego rejonu KSD.

Do nowego rejonu rozwinięcia KSD oddziału i ZT przegrupowuje się w jednej kolumnie marszowej. KSD armii przegrupowuje się w 2-3 rzutach, dzięki czemu może być zachowana ciągłość kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk.

Dowódcą KSD jest kwatermistrz, natomiast szef sztabu kwatermistrzostwa armii /w ZT - zastępca kwatermistrza ds. org.-plan./ jest organizatorem rozwijania i przesuwania oraz obrony i ochrony KSD, a

także zabezpieczenia warunków bytowych składowi osobowemu KSD.

2. Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym w okresie organizacji działań zaczepnych

Celem kierowania zabezpieczeniem tyłowym w okresie organizacji jest przygotowanie wojsk i tyłów do działań oraz zorganizowanie zabezpieczenia tyłowego na okres wykonania zadania bojowego.

Metodyka kierowania zabezpieczeniem tyłowym w zasadzie jest dla wszystkich szczebli dowodzenia jednakowa. Różne są tylko treści i zakres pracy oraz czas na ich wykonanie.

Dla wojsk pierwszego rzutu okres organizacji powinien trwać: w armii około doby, dywizji 12-16 godzin i pułku 8-10 godzin.

Organizacja nowych działań rozpoczyna się z momentem otrzymania zarządzeń wstępnych nadrzędnego dowództwa, a właściwa praca - po otrzymaniu zadania operacyjnego /bojowego/. W pracy tyłowych organów dowodzenia można wyodrębnić następujące czynności:

- analiza zadania tyłów,
- zapoznanie sztabu kwat. i służb tyłowych z zadaniami,
- ocena sytuacji tyłowej i opracowanie decyzji,
- meldowanie decyzji zabezpieczenia tyłowego,
- stawianie zadań tyłowych wykonawcom,
- opracowanie planów zabezpieczenia tyłowego,
- kontrola gotowości wojsk i tyłów oraz pomoc tyłowym organom dowodzenia niższych szczebli.

Analiza zadania tyłów jest to proces badawczy: zadania bojowego /operacyjnego/, zamiaru dowódcy i wytycznych dla tyłów, ustalonej przez szczebel nadrzędny organizacji zabezpieczenia tyłowego oraz czasu - w celu określenia roli, miejsca i zadań tyłów w natarciu /operacji/.

Analizę zadania tyłów dokonuje kwatermistrz osobiście na początku okresu organizacji, tj. w czasie od zapoznania się na SD z zadaniem bojowym do czasu osiągnięcia celu analizy. Końcowym rezultatem analizy powinny być ustalone i sformułowane zadania tyłów na okres organizacji i działań zaczepnych z klasyfikacją ich wg stopnia pilności. Część zadań tyłów jest sformułowana w wytycznych dowódcy i rozkazie tyłowym /dyrektywie/ szczebla nadrzędnego. Zadania te należy właściwie rozumieć. Resztę zadań wynikających z przeznaczenia, stanu i położenia tyłów należy sprecyzować podczas analizy zadania. Zadania uznane za pilne niezwłocznie doprowadza się do wykonawców w formie zarządzeń wstępnych.

Zapoznanie sztabu kwatermistrzostwa i służb tyłowych z zadaniami tyłów na tle zadania bojowego, zamiaru dowódcy i rozkazu /dyrektywy/ tyłowego szczebla nadrzędnego oraz stanu i położenia tyłów dokonuje się na KSD.

W czasie tego przedsięwzięcia kwatermistrz przedstawia zamiar organizacji tyłów i wydaje wytyczne szefom służb tyłowych do przygotowania propozycji zabezpieczenia wojsk po linii podległych mu służb. Zastępca kwatermistrza ds. org. i plan./sztab

kwat. armii/ organizuje doprowadzenie zarządzeń wstępnych do wykonawców i opracowuje harmonogram pracy KSD na okres organizacji.

Ocena sytuacji tyłowej jest to badanie sił i środków oraz warunków zabezpieczenia tyłowego wojsk pod kątem widzenia zadań tyłów w celu określenia sposobu ich realizacji.

Ocenę sytuacji tyłowej dokonuje osobiście kwatermistrz przy twórczym udziale zastępcy ds. org. i plan. /sztabu kwat. armii/ i szefów służb tyłowych, którzy zgodnie z harmonogramem pracy i wytycznymi składają propozycje do decyzji kwatermistrza.

W trakcie oceny sytuacji wyłaniają się różne warianty rozwiązań organizacji tyłów, zabezpieczenia materiałowego i medycznego. Koncepcje rozwiązań uznane za optymalne tworzą decyzję zabezpieczenia tyłowego. Tak więc końcowym rezultatem analizy zadania i oceny sytuacji tyłowej powinna być decyzja tyłowa, która wymaga jednak zatwierdzenia przez dowódcę. Decyzję zabezpieczenia tyłowego opracowuje się na mapie i redaguje jej tekst w zeszycie pracy kwatermistrza lub pisze się na maszynie.

Układ decyzji zabezpieczenia tyłowego nie ma regulaminowego ustalenia. Układ ten może być następujący:

I. Podstawa decyzji

II. Wnioski z oceny sytuacji w zakresie:

1. Skupienia głównego wysiłku tyłów.
2. Możliwości zaistnienia szczególnych trudności w zabezpieczeniu tyłowym.

3. Możliwości szczególnego zagrożenia tyłów.

III. Zadania tyłów w okresie organizacji i w toku walki /operacji/

IV. Organizacja zabezpieczenia tyłowego /sposób wykonania zadań/

1. Rozmieszczenie i przesuwanie elementów ugrupowania tyłów

2. Wykorzystanie dróg i ich obsługa

3. Zabezpieczenie materiałowe

4. Zabezpieczenie medyczne

5. Zabezpieczenie techniczne tyłów /zabezp. tech.wojsk.- opracowuje i melduje szef sł. tech./

6. Obrona i ochrona tyłów

7. Zabezpieczenie jeńców wojennych

8. Organizacja dowodzenia tyłami

V. Wnioski o zdolności tyłów do zabezpieczenia działań wojsk oraz prośby do dowódcy i kwatermistrza szczebla nadrzędnego.

Meldowanie decyzji zabezpieczenia tyłowego

dla dowódcy dokonuje osobiście kwatermistrz na SD /WSD/ w wyznaczonym czasie, podczas oceny sytuacji /położenia/ przez dowódcę. Meldowanie decyzji zabezpieczenia tyłowego ma dwa cele:

- pierwszy - uzyskanie akceptacji przedstawionych propozycji zabezpieczenia tyłowego wojsk w natarciu /operacji/,

- drugi - dostarczenie dowódcy danych tyłowych niezbędnych do powzięcia decyzji taktycznej /operacyjnej/.

Dla osiągnięcia celu pierwszego, dowódca po wysłuchaniu meldunku decyzji tyłowej powinien wyrazić jasno swój stosunek do przedstawionych spraw, akceptując bez uwag lub podać odpowiednie zmiany. Akceptacja projektu decyzji tyłowej jest wyrazem woli dowódcy i staje się ona jego decyzją obowiązującą sztab, szefów rodzajów wojsk, tyłowe organa dowodzenia i dowódców podległych wojsk

Stawianie zadań tyłowych wykonawcom

Decyzja zabezpieczenia tyłowego jest podstawą do postawienia zadań tyłowych oddziałom i ZT oraz jednostkom tyłowym danego szczebla.

Zadania tyłowe w armii i dywizji doprowadza się do wykonawców w formie rozkazu tyłowego dowódcy, w pułku natomiast /niekiedy w dywizji/ w formie zarządzenia kwatermistrza.

Rozkaz tyłowy armii dotyczy okresu zadania bliższego, a w dywizji i pułku /rozkaz lub zarządzenie/ - zadania na dzień walki.

Sztab kwatermistrzostwa armii oraz szefowie służb tyłowych armii, dywizji i pułku zapoznawani są z rozkazem tyłowym /zarządzeniem kwat./ w formie ustnej. W formie ustnej otrzymują również zadania dowódcy pododdziałów i oddziałów tyłowych dywizji i pułku.

Plan zabezpieczenia tyłowego opracowuje: w armii - sztab kwat., w dywizji - zastępca kwatermistrza ds. org. i plan., w pułku - kwatermistrz. Plan zabezpieczenia tyłowego opracowuje się w okresie organizacji natarcia /operacji/, poczynając od analizy

zadania tyłów i rozwija się go w toku natarcia /operacji/. Plan zabezpieczenia tyłowego w dywizji i pułku opracowuje się na mapie roboczej z odpowiednimi kalkulacjami w zeszycie pracy kwatermistrza. W armii jest to zbiór dokumentów tekstowych i tabel oraz mapa - plan organizacji tyłów. W podobnej formie opracowywane są plany zabezpieczenia tyłowego w każdej służbie tyłowej.

Kontrola gotowości wojsk i tyłów do wykonania zadań może się rozpocząć w okresie organizacji po postawieniu zadań i przez oficerów przekazujących te zadania. Kontrola ma na celu:

- sprawdzenie i wyegzekwowanie właściwego przygotowania wojsk /pod względem materiałowym, technicznym i medycznym/ do natarcia;
- sprawdzenie gotowości jednostek tyłowych do zabezpieczenia wojsk w toku działań;
- pomoc kwatermistrzostwu jednostek szczebla niższego oraz dowództwom jednostek tyłowych szczebla własnego w organizowaniu wykonania ich zadań.

Zebrane informacje w czasie kontroli służą za podstawę do meldunku kwatermistrza dla dowódcy o osiągnięciu gotowości tyłów do zabezpieczenia natarcia wojsk.

Przedstawiona metodyka pracy tyłowych organów dowodzenia w okresie organizacji natarcia /operacji zaczepnej/ jest równoległa i w zasadzie jednoczesna z pracą dowódcy i sztabu ogólnowojskowego. Równoległość ta wyraża się w jednoczesnym podejmowaniu decyzji bojowej i tyłowej przez dowódcę, jednoczesnym

stawianiu wojskom zadań bojowych i tyłowych oraz planowaniu, przez sztab ogólnowojskowy i tyłowe organa dowodzenia, działań bojowych i ich tyłowego zabezpieczenia.

3. Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym w toku działań zaczepnych

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym w toku natarcia /operacji zaczepnej/ polega na:

- kierowaniu wg ustaleń zawartych w planie /decyzji/;
- kierowaniu z wyprzedzeniem organizacyjnym;
- doraźnym reagowaniu na nieprzewidziane zdarzenia w wojskach, tyłach i terenie w granicach pasa natarcia.

Istotą kierowania zabezpieczeniem tyłowym według planu jest:

- porównywanie założeń planu z rzeczywistą sytuacją tyłową wojsk;
- wykorzystywanie do decyzji rozwiązań zawartych w planie;
- rozwijanie /uszczegółowienie/ zagadnień opracowanych w planie w zakresie ramowym;
- dokonywanie zmian w planie odpowiednio do zmian decyzji bojowej /operacyjnej/ dowódcy,

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym z tzw. "wyprzedzeniem organizacyjnym" ma na celu stwarzanie jednostkom tyłowym warunków czasowych do wykonania zadań. Dowóz, ewakuację, rozwinięcie jednostek tyłowych itp. zamierzone czynności do wykonania, należy na KSD zorganizować /określić wykonawcę zadania i sposób ich realizacji/:

- w armii z wyprzedzeniem dobowym;
- dywizji i pułku z wyprzedzeniem 8-6 godzin.

Mimo, że czas wyprzedzenia organizacyjnego jest stosunkowo niewielki, to jednak nie sposób przewidzieć wszystkich zdarzeń jakie mogą wyniknąć w czasie realizacji zadań tyłowych. Stąd wynika konieczność doraźnego reagowania tyłów na nieprzewidziane zdarzenia. Na szczeblach taktycznych jest to zasadnicza metoda dowodzenia tyłami, mająca również zastosowanie na szczeblach operacyjnych.

Metodyka kierowania zabezpieczeniem tyłowym w toku natarcia /operacji/ polega na ciągłym wykonywaniu przez tyłowe organa dowodzenia następujących czynności:

- zbieraniu i ewidencjonowaniu informacji o wojskach, tyłach, terenie, nieprzyjacielu itp.;
- analizie i ocenie sytuacji taktycznej /operacyjnej/ i tyłowej;
- planowaniu zabezpieczenia tyłowego;
- podejmowaniu decyzji tyłowych "z wyprzedzeniem" i doraźnych po zaistnieniu potrzeby reagowania;
- stawianiu zadań wykonawcom i organizowaniu współdziałania tyłów;
- rozpoznawaniu dróg, rejonów rozmieszczenia tyłów i zasobów oraz skażeń i zakażeń terenu w pasach natarcia;
- kontroli i nadzoru tyłów;
- składaniu meldunków i sprawozdań do przełożonych szczebla własnego i nadrzędnego.

Na współczesnym polu walki /bitwy/, w ciągle i szybko zmieniających się warunkach działań wojsk i tyłów nie można kierować zabezpieczeniem tyłowym wojsk bez posiadania możliwie pełnych informacji o położeniu i potrzebach tyłowych elementów ugrupowania bojowego /operacyjnego/, położeniu i możliwościach jednostek tyłowych, przebiegu dowozu i ewakuacji, zniszczeniach i skażeniach terenu w pasie działań, oddziaływaniu nieprzyjaciela na tyły i szeregu innych informacji.

Tyłowe organa dowodzenia pracujące na KSD uzyskują potrzebne informacje z różnych źródeł: od dowódcy i sztabu ogólnowojskowego /SD/, tyłowych organów dowodzenia niższych szczebli organizacyjnych /KSD/, dowództw jednostek tyłowych własnego szczebla dowodzenia /SD tych jednostek/, KSD szczebla nadrzędnego, od grup rekonesansowych i kontrolnych, z punktów powiadamiania o zagrożeniu z powietrza i innych źródeł. Informacje z tych źródeł przekazywane są na KSD różnymi sposobami: przez techniczne środki łączności, pocztę polową, ustnie - w kontaktach osobistych, naoczne stwierdzenia itp. Uzyskane informacje z różnych źródeł i różnymi sposobami podlegają udokumentowaniu. Zapisu informacji dokonuje się na mapach roboczych, dziennikach działań bojowych, osobistych zeszytach pracy, na taśmach magnetycznych, a po zbudowaniu zautomatyzowanego systemu dowodzenia - także i w pamięci EMC, w tzw. "banku danych".

Do KSD informacje napływają ciągle. Jednak naj-

więcej napływa ich w nakazanych terminach składania meldunków przez podległe tyłowe organa dowodzenia i dowództwa jednostek tyłowych. Uzyskiwane informacje w toku walki /bitwy/ dotyczą przeważnie zmian w sytuacji tyłowej, np.: zmiany położenia tyłów, wykorzystywanych dróg dowozu i ewakuacji, stanu środków materiałowych, stanu porażonych i chorych, stanu funduszu remontowego, stanu transportu itp.

Z napływającymi do KSD informacjami są zapoznawani: kwatermistrz i szef służb technicznych, szefowie służb tyłowych i w armii ponadto - oficerowie sztabu kwatermistrzostwa oraz wydziału organizacji i planowania w pionie służb technicznych, a także grupa operacyjna tyłów znajdująca się przy SD.

Odzwierciedlona w informacjach, zmieniająca się sytuacja tyłowa wymaga ciągłej analizy i oceny.

Analizę i ocenę sytuacji tyłowej prowadzą wszyscy ci oficerowie tyłowych organów dowodzenia, do których przekazywane są informacje, oczywiście każdy w zakresie swojej odpowiedzialności.

Każdą nową sytuację należy badać z punktu widzenia ustalonych zadań tyłów, powziętej decyzji o zabezpieczeniu tyłowym oraz posiadanego planu w tej dziedzinie. Powstające sytuacje tyłowe zawsze będą wymagały podejmowania doraźnych decyzji dotyczących zwykle jednego lub paru zagadnień zabezpieczenia tyłowego. Decydentami mogą być szefowie służb tyłowych albo kwatermistrza lub szefa służb technicznych, a także dowódca. Zależy to od wagi powstałych pro-

blemów z zakresu zabezpieczenia tyłowego. Decyzje doraźnie podejmowane przez dowódcę lub jego zastępców wymagają zwykle zespołowego opracowania.

Doraźne decyzje o zabezpieczeniu tyłowym mogą powodować konieczność dokonania pewnych korekt w planie zabezpieczenia tyłowego wojsk w danym dniu działań, a ponadto na szczeblu armii zawsze będą rzutowały na rozwijanie tego planu na kolejny dzień operacji.

Na KSD armii każdego dnia operacji, jednocześnie z bieżącym kierowaniem zabezpieczeniem tyłowym wojsk trwa organizowanie zabezpieczenia na dzień następny. Wymaga to opracowania i powzięcia decyzji oraz szczegółowego rozwinięcia planu zabezpieczenia tyłowego wojsk na kolejny dzień operacji. Decyzje podejmowane z dobowym wyprzedzeniem są opracowywane przez kwatermistrza oraz szefa służb technicznych przy udziale oficerów sztabu kwat. i wydziału org.-plan służb technicznych, a także szefów służb tyłowych.

Decyzje podejmowane doraźnie doprowadza się do wykonawców w formie krótkich zarządzeń i przeważnie za pomocą technicznych środków łączności. Natomiast dobowe decyzje kwatermistrza armii i szefa służb technicznych przekazuje się wykonawcom w formie zarządzeń na piśmie, w kontaktach osobistych, przez techniczne środki łączności i zawsze w przeddzień ich realizacji. Wraz ze stawianiem zadań tyłowych wykonawcom ustala się sposób współdziałania przy wykonywaniu tych zadań. Omówienia współdziała-

nia z wykonawcami wspólnych zadań dokonuje się tylko w wypadkach konieczności przyjęcia postępowania innego aniżeli określają to wdrożone zasady pracy tyłów.

Oprócz przedstawionych kierowniczych czynności tyłowych organów dowodzenia pułku, dywizji i armii w toku działań bojowych trwa organizowanie i prowadzenie rekonesansu tyłowego w pasach działań wojsk, kontroli wykonywania zadań tyłowych oraz gotowości bojowej jednostek tyłowych, opracowywanie i składanie meldunków oraz sprawozdań tyłowych, przesuwanie KSD do nowych rejonów, odpoczynek, właściwe postępowanie po ogłoszeniu ustalonych sygnałów alarmowych.

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym wymaga także opracowywania odpowiednich dokumentów. Ich nazwę zawiera załącznik 2, natomiast formy i treści zawarte są:

a/ dla szczebla armijnego w :

- zeszyte naukowym nr 4/7/ wyd.w ASG WP, nr bibl.0264,
- zeszyte nr 14 "Dokumenty bojowe i tyłowe", wyd.w ASG WP, nr bibl.0367,

b/ dla szczebla dywizji - Zbiór Prac ASG WP nr 2/56/, nr 015796

c/ dla szczebla pułku - Zbiór Prac ASG WP nr 1/50/, nr bibl. 014678.

Z A K O Ń C Z E N I E

Przedstawiony system zaopatrywania i obsługi wojsk odpowiada współczesnemu charakterowi prowadze-

nia działań zaczepnych. Stan zapasów środków materiałowych, transportu i zasady dowozu pozwalają na ciągły dopływ zaopatrzenia do wojsk walczących.

Stan sił i środków medycznych oraz zasady ewakuacji i leczenia dostosowane są do ewentualnie powstających masowych strat siły żywej w oddziałach związkach taktycznych i operacyjnych.

Także struktura organizacyjna tyłowych organów dowodzenia, ich wyposażenie w techniczne środki dowodzenia, pozwala na sprawne kierowanie zabezpieczeniem tyłowym wojsk, prowadzących działania zaczepne w sposób wybitnie dynamiczny.

Zabezpieczenie materiałowe, medyczne i techniczne utrzymuje i pomnaża siłę bojową wojsk. Pomnaża tym bardziej o ile tyłowe organa dowodzenia potrafią w każdych warunkach zapewnić ciągle i pełne zaopatrywanie i obsługę wojsk, a dowódcy i sztaby ogólnowojskowe - potrafią potencjał tyłów racjonalnie i oszczędnie wykorzystać dla wykonania zadań bojowych i operacyjnych.

Dowódcy wszystkich szczebli, podejmując optymalne decyzje, mogą wykonać zadanie bojowe oszczędnie zużywając przydzielone środki materiałowe i zmniejszając straty własne ludzi i sprzętu technicznego do minimum.

Sposoby oszczędnego zużycia środków materiałowych i unikania niecelowych strat ludzi i sprzętu są różne: w jednym wypadku będzie to użycie różnych środków walki dla równomiernego zużycia różnych rodzajów amunicji; w innym - zastosowanie odpowiednie

go manewru wojsk zapewniającego sukces przy oszczędnym zużyciu amunicji i niewielkich stratach, a jeszcze w innym wypadku - ograniczenie niekoniecznego ruchu wojsk, pozwalającego oszczędzić paliwo. Dokładne rozpoznanie, a tym bardziej zaskoczenie przeciwnika zawsze zapewnia wykonanie zadań bojowych i operacyjnych z oszczędnym zużyciem środków materiałowych oraz minimalnymi stratami ludzi i sprzętu.

Przydzielone i dowożone środki materiałowe są po to, żeby je zużywać przy wykonywaniu zadań. Nieuniknione są również w walce straty ludzi i sprzętu. Chodzi jednak o to, żeby unikać zbędnego zużycia i strat, a także i o to, żeby ciężka praca żołnierzy tyłów, trwająca ciągle: dnie i noce, stanowiła jedną z przyczyn powodzenia w wykonywaniu zadań bojowych i operacyjnych. ^{6/}

6/ Dla zdobycia pełniejszej wiedzy o systemie zabezpieczenia tyłowego wojsk armii, dywizji i pułku w działaniach zaczepnych zaleca się przestudiowanie skryptu pt.: "System zabezpieczenia tyłowego wojsk armii!" Część III. "Organizacja i zasady zabezpieczenia technicznego pułku, dywizji i armii w działaniach zaczepnych", wyd. ASG WP 1978r.

LITERATURA UZUPELNIAJACA

1. Zeszyt Naukowy nr 4/7/, s.161-202, wyd.ASG WP,
nr bibl. 0264 /dotyczy szczebla armii/
2. Zbiór Prac Akademii nr 2/56/, s.78-114, wyd.ASG
WP, nr bibl.015796 /dotyczy szczebla dywizji/
3. Zbiór Prac Akademii nr 1/50/, s.125-141, wyd.
ASG WP, nr bibl.014673 /dotyczy szczebla pułku/.

Wykonano w 150 egz.

Egz.Nr 1-150 Bibl.Gł.OZS

Wyk. płk Jakubisiak

Druk A.W.

Nr 0523/02405/W7

Kor.B.J.

WYKAZ
OSÓB FUNKCYJNYCH TYŁOWYCH ORGANÓW DOWODZENIA
PUŁKU, DYWIZJI I ARMII

A. PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO /CZOŁGÓW/

Lp.	Nazwa komórek organizacyjnych i stanowisk funkcyjnych	Liczba osób	
		funkcyjnych	razem w poszczególnych komórkach
I. KWATERMISTRZOSTWO PUŁKU			9
1.	Kwatermistrz - zastępca dowódcy pułku	1	2
	Starszy kancelista /podoficer/	1	
2.	Szef zaopatrzenia żywnościowego	1	2
	Podoficer żywnościowy	1	
3.	Szef zaopatrzenia materiałów pędnych i smarów	1	2
	Podoficer mps	1	
4.	Szef zaopatrzenia mundurowego	1	1
5.	Szef zaopatrzenia finansowego	1	2
	Płatnik /chorąży/	1	
II. SŁUŻBY TECHNICZNE PUŁKU			9
1.	Szef służb technicznych - zastępca dowódcy pułku	1	2
	Kancelista /podoficer/	1	
2.	Szef służby czołgowo-samochovej	1	4
	Inżynier	1	
	Technik	2	
3.	Szef służby uzbrojenia i elektroniki	1	3
	Inżynier	1	
	Inżynier elektroniki	1	
III. Starszy lekarz pułku		1	1
Ogółem tyłowych organów dowodzenia pułku			19

B. DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ /PANCERNEJ/

Lp.	Nazwa komórek organizacyjnych i stanowisk funkcyjnych	Liczba osób	
		funkcyjnych	razem w poszczególnych komórkach
I. KWATERMISTRZOSTWO DYWIZJI			21
1.	Kwatermistrza - zastępca dowódcy dywizji	1	4
	Zastępca kwatermistrza ds. organizacji i planowania	1	
	Kierownik kancelarii kwat. Kancelista	1 1	
2.	Szef służby zdrowia - zastępca kwatermistrza	1	3
	Podoficer statystyk	1	
	Epizootolog	1	
3.	Szef służby żywnościowej	1	3
	Oficer służby żywnościowej	1	
	Kancelista	1	
4.	Szef służby materiałów pędnych i smarów	1	3
	Oficer mps	1	
	Kancelista	1	
5.	Szef służby mundurowej	1	3
	Oficer mundurowy	1	
	Kancelista	1	
6.	Szef wydziału finansowego	1	5
	Oficer finansowy	1	
	Płatnik	1	
	Księgowy	2	
II. SŁUŻBY TECHNICZNE DYWIZJI			17
1.	Szef służb technicznych - zastępca dowódcy	1	2
	Starszy inżynier koordynacji	1	
2.	Szef służby czołgowo-samochodowej	1	8
	Starszy inżynier	3	
	Inżynier Kancelista /podoficer/	2 2	
3.	Szef służby uzbrojenia i elektroniki	1	7
	Starszy inżynier	2	
	Inżynier	2	
	Kancelista /podoficer/	2	
Ogółem tyłowych organów dowodzenia dywizji			38

C. ARMII OGÓLNOWOJSKOWEJ /PANCERNEJ/

Lp	Nazwa komórek organizacyjnych i stanowisk funkcyjnych	Liczba osób	
		funkcyjnych	razem w poszczególnych komórkach
1	2	3	4
	I. KWATERMISTRZOSTWO		88
1.	Kwatermistrz - zastępca dowódcy armii Zastępca kwatermistrza armii	1 1	2
2.	Sztab Kwatermistrzostwa		21
✓	- szef sztabu kwatermistrzostwa-zastępca kwatermistrza	1	
a/	oddział organizacji dowodzenia		
✓	- szef oddziału	1	
✓	- st.pom.szefa oddz. ds. KSD	1	
	- st. pom.szefa oddziału	4	
	- pomocnik szefa oddziału	3	
b/	wydział planowania materiałowego i przewozów		
✓	- szef wydziału	1	
	- st.pom.szefa wydziału	2	
	- pomocnik szefa wydziału	1	
c/	wydział łączności tyłów armii		
	- szef wydziału	1	
	- st.pom.szefa wydziału	2	
	- pomocnik szefa wydziału	1	
d/	kancelaria		
	- kierownik kancelarii	1	
	- st.pisarz maszynista	1	
	- st.kreślarz	1	
3.	Wydział polityczny		7
	- szef wydziału - zastępca kwatermistrza ds. politycznych	1	
	- sekretarz komisji partyjnej	3	
	- st.instruktor	1	
	- instruktor	2	
4.	Oddział służby komunikacji wojskowej		9
	- szef oddziału - szef służby kom. wojsk	1	
a/	wydział planowania		
	- szef wydziału	1	
	- st.pom.szefa wydziału	2	
	- pomocnik szefa wydziału	1	

1	2	3	4
	b/ wydział eksploatacji dróg - szef wydziału - st.pom.szefa wydziału - pomocnik szefa wydziału	1 1 2	
5.	Oddział służby zdrowia - szef oddziału - zastępca kwatermistrza - zastępca szefa oddziału - st.pom.szefa oddziału - pomocnik szefa oddziału	1 1 2 1	5
6.	Oddział służby MPS - szef oddziału - szef służby mps - st.pom.szefa oddziału - pomocnik szefa oddziału - technolog - st.pisarz - st.księgowy	1 2 2 1 1	7
7.	Wydział służby żywnościowej - szef wydziału - szef służby żywnościowej - starszy pom.szefa wydziału - pom.szefa wydziału - st.pisarz - st.księgowy	1 3 1 1	8
8.	Wydział służby mundurowej - szef wydziału - szef służby mundurowej - st.pom.szefa wydziału - pom.szefa wydziału - st.pisarz - st.księgowy	1 2 1 1	5
9.	Wydział finansów /szef.st.pom. i st.pisarz-księgowy		3
10.	sekcja handlu wojskowego /kierownik st.pom. i pomocnik/		3
II. SŁUŻBY TECHNICZNE			36
1.	Szef służb technicznych - zastępca dowódcy armii ds. technicznych	1	1
2.	Wydział koordynacji służb technicznych - szef wydziału - st.pomocnik szefa wydziału - kancelarza /kierownik i 2 st.pisarzy-maszynista i kreślarz/	1 2 3	6
3.	Szefostwo służby czołgowo-samochodowej - szef służby czołgowo-samochodowej a/ wydział planowania /szef wydz.st.pom. i pomocnik/ b/ wydział zaopatrzenia i eksploatacji - szef wydziału - st.pom.szefa wydziału - pomocnik szefa wydziału	1 3 1 2 2	13

1	2	3	4
	c/ wydział ewakuacji i remontu - szef wydziału - st.pom.szefa wydziału - pomocnik szefa wydziału	1 1 2	
4.	Szefostwo służby uzbrojenia i elektro- niki - szef służby UIE	1	16
	a/ wydział planowania /szef wydz.,st. pom.i pomocnik/	3	
	b/ wydział zaopatrzenia w rakiety /szef wydziału i 2 st.pom./	3	
	c/ wydział zaopatrzenia w amunicję /szef wydz.st.pom.i pomocnik/	3	
	d/ wydział zaopatrzenia w sprzęt uzbrojenia./szef wydz.st.pom. i pomocnik/	3	
	e/ wydział eksploatacji /szef wydz., st.pom.i pomocnik/	3	
	III.WYDZIAŁY ZAOPATRZENIA, EKSPLOATACJI I REMONTU W SZEFOSTWACH RODZAJÓW WOJSK		8
1.	Wydział zaopatrzenia, eksploatacji i remontu szefostwa wojsk łączności armii	3	
2.	Wydział zaopatrzenia i eksploatacji szefostwa wojsk inżynierskich armii	2	
3.	Wydział zaopatrzenia i eksploatacji szefostwa wojsk chemicznych armii	3	
	O G Ó L N E:		112

12. Podstawa - schematy etatów ówczesnych nr x/010
wydane przez Sztab Gen.WP. w 1975 r./nr bibl.ASG 018917/
Uzgodnione w Zarządzie VI Szt.Gen.WP w dniu 13.07.1977r.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
Zbiórka
1245968

~~0640~~